

C E S E B A   F A L E N T A N

## NANTAN

Nin kèra masakè dū denkè ye, ko Nantan. Nantan fa na sèbè sira si don a kùrò. A y'a ba jan bla; a cyènna, ka na hèlò ka kafa. Foy kelen magwan t'a la. A bè bà fèn o fèn nun ma, a t'a si sùrò kan dòn, a sùrò cogo ma fù a'ye, a yèrè m'a nyini k'a dòn. A m'a dòn maa yèrè bè sèjè ka fèn sùrò. N'a ye maaw ye baara ni sèjè na, a b'u jiri kurun minè ko-k'u dar'a kan ma, a tè digi u la yèrè fyew. A ma hèrè ni daamu kanu ni maa si ye fo a n'a nywanaw, a so maaw. A miiri la hèrè ni daamu dūrùn de dara faamaw ye. Faantan ni sèjè ni bònè ni nyani de ka kan. Nantan ka kuma tè dū wèrè ye: "E faantanw dara faamaw de ka hèrè kan ma; nyè ci junèn wèrè b'u la jyèn na o kù?"

Nantan tun ye a fa masakè bolo denkènin kolen pe ye. Masakè in salen, Nantan ye faña ta cyèn ye; a kè cogo flè Nantanna masakè ye. O kèra gintan ko dan ye jamana fan bèe. Mankan kolonw bè oi, nyènè jèw bè sen na; jamana fan bèe bè laruba; nafolo bè fusuku cogo min, o ye hadada ye. Nantan ye jamana tigi sigi ka mara bèe kalif'o ma; a kèra faña ko bèe ye; a hèrè n'a bònè. N'a ye ko min fù, a mana min kè, a tè wuli ka b'o kan. Masakè kura in yèrè bè siran a nyè; foy ma gwan tè Nantan na, cogo min

a bè ka ko bèe to Karaba holo; jamana tigi in twa ko Karaba. Ni Nantan ye min paniya siri, a dan ye a k'a fù Karaba ye, o bè latigè fasay, nyè tugu ni nyè yèlè cè, n'a se bè kùni; o kèra holo mafara ye o, o kèra dū faali ye o, ani lajaba ni mara boli sira jan o jan. Jyèn jya bù ni daamu min ka di Nantan ye, a tè foy kelen nyè sùrù, wa Karaba fana, jyèn jya bù ka d'a ye kùlùkùlù tè, nk'a tè se ka to jyèn jya bù fè ka mara fili kù, nùntè a na goya la. Nantan ka jamana ye nùgùtù jamana ye. Sèngè ni nyani bè nyini k'a ci. Nantan ka nafolo fusukuli ye jamana sùrùnin tū don bùgù la ka t'a fè. Sèngè b'a la ka jiiidi. Sùrùntanya, baarantanya, balo dè-sè, nin bèe b'a la ka juguya ka t'a fè.

\*

\* \*

Nantan ye yèrè dūnbali ye, holo fa yèrè b'a ka yèrè dūnbaliya kan. A binna siyanibaw la, ani dūnibaw fan bèe. Hali Nantan kan na finiw, a sen na sabaraw, nin bèe de sùrùla siya na; n'a ma min siya, a bè wari juru ta k'o san Warabugula. A ni Warabugulakaw dorokolen i ko jègè ni ji. Nantan jigi n'a ka fèn bèe de ye Warabugula ye. N'a yèrè tè sugusugu la Warabugula faamaw da fè, a bè maa

c'u ma. Nantan ko Warabugulakaw bè hōcèrè ni daamu na cogo min, fo ale ka girinya o ma. A taalen Warabugula, a ni yenkaw ye kuma minè nywan da:

- Ne yèrè kùni m'a dūn aw warabugulakaw bè min kè, n'a' mankutu n'a' makanma ka bon tan? Wà nafolo dasilen b'a fè cogo min, a tè ban fyew, ko-ko a bè funti ka bù dugu ma i ko bin!

- Ee! O tè balama ye o, Nantan. Anw mago ye sèbè de ye, w'an dūn ko ye dabali jan o jan ye; an bè s'an ka waraya la. N'i ko fèn ka k'i fè piripara, fo ka nūni kè nafolo cè la, a tè nyè n'i ma kè wara ye; wal'i dègè o dè-sè, i ka kè wara ladege ye.

- N'y'a dūn siya t'o kuma na mènè; ayiwa ne dun bè se ka kè wara ye cogo di?

- Kana tanbak'o la, i blen ma kè wara ye, anw bè se k'i kè wara blen ye, n k'a fù sula, bari, i wolo in finya kùni tè se ka yèlèna.

- Aa! Ni n sera ka kè sula jigi ye, o dun na jya n ye.

- O ka nùgùn an fè, nka kabi kelen, i bè to ka wara kan fè dè. Ka to ka wara kow kè; i b'i ka kan in bla, ka to wara kan fùli ma; i ka jamana maa bèe ka don wara kan fùli la. I y'o mèn wa?

- Ii! N y'a mèn ko sèbè. Ee, n b'a bù i ka fùlen in sira fè. K'a ta bi la, n ka jamana denw na to k'a fù: "an bènaw ye waraw de ye. N ko tan Warabugula



ka jamana den min ko tan ni kelen, an bɛ bere da o kun.

- Bere d'a kun t'a nyɛ, a' y'a da fara yɛrɛ de.

- Pay! An b'a kun ci k'a da fara!... Waramasa, hali bi an y'an jigi sinsin i la dɛ.

- Mun wɛrɛ ko la de?

Ee, nafalanw da bali ko kɛ. Nafa sɛrɛ sira nyɛnɛma kura si t'an bara, fɛn o fɛn bɛ yen, o bɛe ye gale nafa sɛrɛ sira ye. An jigi tugu ka sɛrɛ da kuraw da yɛl'an ye.

- E tun ko n ka mun da yɛl'a' bara dabaliw ye?

- I n'a fɛ an ka jamana maaw nɔgɛlen don kɛtikɛ-ti fo k'u kasa bɛ, i bɛ koli yɛrɛ dɛ da yɛlɛ, ka kasa jyalan dabali da yɛlɛ. I bɛ masin d'an ma, min bɛ wari bɔgɛ den d'an ye; wali min bɛ wari fɔnɔ burututu; ani min bɛ ji yɛlɛma ka kɛ ta ji ye, ani min bɛ bɔgɛ kurun yɛlɛma ka kɛ sara ye.

- Ayiwal...Ne kɛni bɛ se ka nin bɛe k'i ye; nk'a tɛ kɛ gwansan dɛ. N tɛ se k'a bɛe k'i ye nyɛ kelen ye; n bɛ jinɛ masin d'i ma, a bɛ se ka wari las'i ba fo hakɛ min ka d'i ye. N bɛ na n ka don ko tigiw bla ka dabali danma dɛw jɛ i ka jamana na, i n'a fɛ koli yɛrɛ, suma jyalan dla yɛrɛ, dɛ min yɛrɛ, wa-ya ladege yɛrɛ, fago yɛrɛ, fyɛn bla yɛrɛ. Nka n bɛ sarati da, i b'a musaka sara, k'a tɛ d'a kan.

- Aa! O jyara n ye. O bɛ kɛ yɛrɛ faasi. I k'a

dɛn n teri, i kɛra n ma jigi ye; aa! N teri, i ye maa ye...

- Ne tɛ maa ye dɛ... Ne ye wara de ye!

- E! Safurulay! N da de filila. N teri, i ye wara ye; wara maa wala.

\*

\* \*

Nantan seginnen ka n'a ka jamana na, a ye lagasa dabali sira bɛe da yɛlɛ. N'i y'a ye, i tlala kɛrɛ juga ko la; yɛlɛ ko flɛ, kasi ko flɛ. Waati kɛra, foy ma kɛ foy ye. Waleya ni sɛrɛ sira min fɛn o fɛn naniya sirala, o si ma tɛrɛ sango ka kɛri. Kunna fonina dɛ ye Nantan nyininka:

- Kunna fonina: - Nantan, nin y'a san danma tɛ-mɛnen ye, i ye faga ta cyɛn ye. A' sera ka waleya kura jumɛn latigɛ nafa sɛrɛ siraw ye, ni jamana denw ka hɛrɛ b'a la?

- Nantan: - E, o ka ca; waleya minun latigɛra jamana ka hɛrɛ sira tɛgɛ la, dan si t'o la: an ye koli yɛrɛ kɛ fan bɛe maaw nɔgɛ jugu ka b'u kan, ka latikɛlɛ dla yɛrɛ jɛ-jɛ, ka nkoronkoron kasa tigɛ pew! Kasa min tun bɛ maaw nɛ fɛ, hɛrɛ tun don! Sɛnɛ nɔgɛ, n'a kasa, faantanya nɔgɛ, nyani nɔgɛ, danataya nɔgɛ, ka nin bɛe to an nɛ fɛ, waraw na bo-

li an nyè wajibi. O tèmènen kù, bée y'a dān ka fyèn kurulen to i lānū, o ye bana ye; an ye fyèn bla yūrū dīa, maaw ka to k'u yuguba, k'u puruti ka fyèn bla. An ye da kabanna fara sow oaman jū-jū yūrūnin kelen. Aw yèrè bée nyè bē, nafalan da kabannaw bē fan bēe. N'i ko tu, a tē bin foy kan daamu fèn danma-danma kù; o bēc tē jamana denw ka hōerè ye wa?

- Kunna fonina: - A' ye jur<sup>u</sup> danma min ta waraw fē, ani warati danma min sigir'a' n'u cē, a f'ō ni hūrūnya bē nywan ta? O tē na kē baasi ye i ka ma-saya ma dē?

- Nantan: - O tē kuma ye. Waraw ka foy t'an fē. Nywan dēmē ni nywan jigi tugu de b'an n'u cē. Nin fèn o fēn mīn ye jama ka sūrū jiidilan ye, an yēr-rōw dōrōn ka cē siri don, n'an ka kisēya de y'ō sa sababu ye. Waraw tē nyuman kēlaw ye, fèn juguw don. U tē foy nyè cyènni kù. U bē bin maaw ni ba-ganw nanama sumalen kan k'u faa. O tē bēn, o ka kan ka kēlō. Anw ye hūrūn da falen de ye, kōpūrū t'an ka hūrūnya jē.

- Kunna fonina: - E ko waraw ka foy t'a la, a' bē to ka juruba min ta u fē dūn, hal'a ka mara maaw sara musaka bē sūrū waraw lahūrūma na, an'a' n'u bē jē kulu fèn o fèn na, a' sago t'a la. A f'ō tē hūrūnya sūsū?... O tuma, a' ye juruba min ta, o

dun bē na sara cogo di?

- Nantan: - Juru ta ni hūrūnya tē nywan cyèn; n'ko waraw yērè bē juru ta? O m'u ka hūrūnya sa don kelen da kelen. An fana bē juru ta. N'an ma juru ta ka jamana hūrūnya, an bē se ka kē hūrūn ye cogo di? An ni waraw bē jē kulu minin na, hūrūn jō don, o b'a to an bē waraya dege. N'an ni waraw ma doroko ka kē wara ladegew ye, an bē se ka hūrūnya cogo di?

- Kunna fonina: - A' bē bin fo bin ko jugu a' n'u cē kun mafaleh min na, ani waraw bē juru gara n'a kun kan tñū min bā a' kun, a' ka sūrū bē sira sūrū cogo di ko a' bē bā nōgū la ka hūrūnya?

- Nantan: - Ba kōrōnnin falen ba kōrōnnin na, tere juguya tē, wa kunna goya yērè tē. N'an ma falen kē, an tē b'u min na. Waraw hē digi min k'an kan, o ye ko an ka sūrū ma yiriwa. An ka sūrū dun tē yiriwa n'an ma falen kē, ka don u fē-jē la; ha-l'ō mana kē shuya jē sa.

- Kunna fonina: - Balo dēsē min tūrū bē jamana kan, a bē fū ko fusukuli nin b'ō la; ani suman tē munun-munun yūrū sūrū jamana denw ni nywan cō, ba-lo dasilen bē lamini dōw la, ka sūrū kērē fē lami-ni maaw b'a la ka sa kōnō fē. O tēmènen kù, balo bē lobū ka taa jamana wōrē balo, jamana maaw yērē to kōnō na. A bē fū fapa ko sōnē fē nafa bē don

daamu fènw na ka jama fililen tó sòndè ni nùgù la.  
E hakilila ye jumèn ye o ke nyè na? A' bè na dalu-  
ya jumèn boli ka san bõe balo dèssè kun bèn?

- Nantan: - Minun b'o kuma fù, o ye da faralen-  
ya kuma de y'u da. Ni balo ma minè sòndè kòlaw la,  
duguba kùndù maaw bõe balo cogo di? E... E... An ji-  
giw bè balo cogo di? Bõe y'a dūn sèbèn fura tē  
dun; baara minanw fana tē dun. Wa minan minun bè  
na ka bũ kènè ma, da ji tē kē k'u san, u tē na mu-  
saka kù. A kèra da kabanna sow ye o, a kèra boli  
fèn da kabarnaw ye o, a kèra nòmènanw ye o, a kèra  
manfèn jan o jan ye, hali latokòiw, nin si tē se  
yan musaka kù; ni suman ma don a da fè, mun bè don  
a da fè? Ter'an lankolon bè to ten de, ka taya bũ  
an kan? Ni balo tora ka munun-munun sago ma ten  
laminiw cè, tñù foy tē na kē Mara ye. O tē na kē  
Mara bolo bũlen ye suman ja o la, an tē se ka jèn  
n'o ye, hali ni kùndù bè maaw faa, maaw na fèrè u ka  
ka saya ma kùndù fè; anw t'an kun tlenma bla foy  
kelen ye. Balo dèssè, maa nù tē, ala nù don. San ji-  
nabaliya nù don. E ma ja ye, a juguyara cogo n'án?  
Wajibi tē maaw ka kùndù... Nka jamana tē na sa kù-  
ndù fè, walo bè na ka bũ jamana wèrè, a oamanba,  
hali dun t'a ban... Maaw bè se k'u hakili sigi, u  
jigi bè tugu. Dun ka fa tē ban yan fyew. Nka mūgūw  
ka baara kē dè, u ka dū fara sèbè kan hali bi,

baara de bè sùrù yiriwa. N'u y'u cè siri jamana tē  
kùndù, foy t'a ye fo hòorè.

- Kunna fonina: - N k'i nyininka kelen wèrè la:  
ka masaya kèlo girin to sen na, fo jamana denw tē  
se k'u fèla si jira, k'u hakilila si tē minè, ko  
foy tē kē jèmu na, fo karabali, e yèrè hakilila  
o bè jamana lataa nyè cogo di? Warabugukaw b'o la-  
gosi nyè sin i ka masaya ma; e/mun sùrù k'o jaabi?

- Nantan: - O kuma bè bèn waraw da, nk'o tē bèn  
maanin fin-da; nùntè i da na fata ka bli tūn na.  
Ne ka masaya, fa cyèn don, n ma n ta sùrù jèmu na,  
n m'a sùrù damaya la, n ta ye n ta de ye, a ka di  
n ye cogo min n b'a latig'o sira de fè. Fa so jama  
ye saga mènè kulu de ye, n'i ma bere da u kun, u  
tē sira minè, waraw dun ladamunen don, u bè nywan  
kan mèn. Fo ka taa n ka maaw kē wara ladegow ye, a  
tènyè ni bere ma ta u nù k'u kolon. Maa tē yèlèma  
ka kē sula ye ten gwansan koy!...

- Kunna fonina: - Aa! Kuma tē tèmè nin kan. I  
ni ce!

- Nantan: - Marahabusèlè!...

Nantanna bè ka digi lùgò la ka t'a fè, waraw bè juru don, ka fèn bèe siya Nantan ma, ninni bè kè. I hakili tè dèmò sugu si la, min nywan ma kè Nantan ye, o bèe n'a taa, o ma kisè kelen nyè Nantanna jamana denw ka sùrù la; i b'a fà k'o dèmò, o dèndè n'o nimma yèrè b'u ka sèngè n'i ka nyani jugu-ya ka t'a fè. Nyè tè sùrù ko la. Ni sèngè ni tiorù munyu tè fla ye, dà kèra. Ni maa, bèe tè na jamana bla sa de, dèse ni lajaba y'a sababu ye. Waraw k'u bè se waraya la, u dun ma se ka Nantanna bù nùgù jugu la, u n'u ka waraya bèe, o m'a bali Nantanna ka tintin bùgù la ka t'a fè. A dun cogo? Wara da ji tè to mù koy: ... Nka ni maa tèmèna shuya jya fè, a mèn o mèn, i bè dun pjan! Hal'i nù tè ye.

\*

\* \*

Jamana tigiw bèm'a na ka poyi bù don dù. Ko jamana nyè maa bèe ka nywan sùrù hùrùnya ni danbe ni wasa kènè kan; jamana bèe fa so jamaw ka kè seere ye. Bèe k'i ka wale nyuman jira ni fa so jama ka kun kùrù ta n'a ka wasa n'a ka hèrè b'a la. Nantan y'i yèrè ba rabù a mantonw nyè na, an-an! I n'a fà ale nywan hùrùn tè yen; a bè na poyi da to bèe la sisan, cogo mia a y'a ka jamana nafa,

cogo mia a y'a ka sùrù san kùrù ta ka tènè kèba kòlo kan. Bèe nana nywan sùrù poyi kènè kan: Nantan n'a ka fa so jama tun bè yen. Waraw tun bè yen; Jemina nyè maa n'a ka jama tun bè yen; kabila bèe tun bè yen; poyi tun tè blen, èlè jyon wuli poyi de tin don. A da mana to min na, nyaginmi juguba bèe da o kan. Nantan y'i disi gosi, k'i da fa kuma na, nanamunanamu:

Nantan: - Poyi! Poyi! Ani poyi kan poyi! Hùrùnya ni danbe wolola dawula la k'a fa so kè Nantanna ye! N'a bè hùrùn da falen nyini, n flè nin ye. Jyon bèe ye ne ni n ka jamana mankutu ko mèn. Ne ka jamana, kun kùrù ta, kuma wolo, sùrù, jiidi fa so don, foy m'an ka maaya jè: n'i ko nafolo, o bè yen; n'i ko jigiya, o bè yen; n'i ko kèrè ni daamu, o sun don. Maa si ka kùpùrù tè ne na juru ye.

Waramasa: - Unn!... Kuma ye dlò min! Aa! Nantan i fanyana sa, i kafara dèrè!... Ne kelen k'i fa k'i bèlèhè, èo, i hèlèla fo i bè n'i disi gosi ne nyè na ko a donna tan, a bura tan. Jaa n'i ye nantan kolon forokò ju shwa kala k'a fa, a t'a yèrè danma dòn!... E tu! Mòrrò!!... Maa siri tigèlen in! Nyè ñakuaan fitirinwale in! Mun ni mun b'e bara, n'o y'e yèrè wàshi ye?

Nantan: - Hèn! I t'i sama ka bù ne nyè wa! Anw yèrè ye fèn danma min sintin an ka jamana na, dan



b'o la wa?

Waramasa: - Ayiwa, naamu kè, u fù ka na.

Nantan: - K'i ko koli yùrù, n'i ko dùn kè yùrù, n'i ko bo ci yùrù, n'i ko wara ladoge yùrù, nin bée de y'an yèrèw ka cè siri ye.

Waramasa: - I bè nkalon na, jùn de y'o jù a bara? I y'o nafolo bù min k'u jù? Jamana maa jumènw y'olu jù? Jùn de b'a ka maaw dege waraya la? Anw. Jyèn bée b'o kala ma.

Nantanna fa so jama: - Waramasa e ni Nantan bée bè nkalon na. An b'a fùlù ka nkalon jù Nantan na, o kù, a da na s'i ma. Nantan ko a ye hèerè ni daamu sugu bée kè a ka jamana maaw ye. O ye jama maa jumènw kelen ye? Nantan ma hèerè kisè kelen k'anw ye, fo tòorù ni bènè kisè blen! A ye nafolo fèn o fèn doni ka bù kù fè, a n'a lahòrùma nyiniw dòròn jèra k'a kar'u kùnù kolon kùnù. Koli yùrù ni wusu yùrù jùr'a fè jùn kelen kan ma! Ale Nantan n'a ka ntala sèrè nùgùlen tolilenw. Nùgù kisè kelen, a t'anw na, wa haramu kasa t'an nù fè. Nantan ye bo ci yùrù ni walankanta yùrù minun jù, a jùr'olu de kelen pe ye. Shu o shu, u bè pan ka puruti ni bo oà la. Wa hali n'a girindira, a mantonw bè tégèrè godon a kun. Nèmenan minun kèn bè ka jamana kun fa, u nana olu de ye; k'anw to tle blen kùrù, an kùnùtù, minùgùtù, an ni fininkolon bè nywan na sa-

na ni wanti Bèe, anw n'u ka daamu ni hèerè kisè kolon kan mèn, sango ka bù a nun ma. Fèn o fèn bè suuru jamana kan i ko nyaman sunkun, anw de wàshi n'an tulu ji shèenèna ka don a da fè; n'anw tun ma sa, olu tè balo sango ka daamu ka walankanta. An bólo fèn n'an sùrù bée de bè bùshi an na, wali ka minè fèerè bée lajèlen na, ko jamana bè dla dè, piripara bè dla dè! Nantan na jyèn wuli juruw ta-ta, anw de bè laban k'o sara: ni sùgù banbali bè caya, o kù tè tigè, wusuru bè jiidi cogo min, an-an! Hali ni maa bè tea sutura la, hali n'i b'i nun fyè, hali n'i girindira, fo i k'o bée wusuru sara. Wa hali shuw bée ni sùgù bè sara. Ee, dèrè si, a cogo! O bée la ko hèerè mugu bè suur'an kan. Ayi jaa, ni hèerè ni kumna wolo tèmèna nin kan, jyèn kuturu na d'an kùnù. E Nantan, maa siri tigèlen tè ka tèmè e kan. E ta ye wuluya ban, jugu sango saraka muru kurun o!... Hal'a kan na finiw, a ta tè, a ka minè a la. Ayiwa, a ser'i ma Waramasa, ni kumna da ka di. E ye yuru sen kelen de ye. Maa min b'i so ci shu fè ka n'i makari minè ko a b'i dèmè dugu jè fè, o y'e de ye. E ni Nantan bè nanbara jè de la anw kù kan. I ci tè foy ye k'an ka jamana nafolo konkon, k'a bée furan law, ka n'i jù an ma ko i bè siya ni dònù k'an ma o nafolo kelen na. E m'a dòn o nywan wuluya tè!... San'i b'a kè

sarakisarakiki ye k'i b'an dèmé, i ka fa so jama bè tereke la nyè sumabaliya la, a halakilon, ta uyèn-nen don nyani ni sèjè fè, o dèmé ko ma jigin i kùnù don kelen da kelen. Anw joli de b'e balo, e ka hùrùnya sinsinna anw n'i ka fa so jama joli de la, e ka hùrùnya b'anw tégè kùnù, e bèn'i waso, k'i ye maa don da la. Ayiwa, i ye min don da la i bolo sin o na kè!

Waramasa: - I k'a dòn fitirinwaleya man nyi. Me ka nin nafoloba in kè dùhù ye, ka nin hèerèba in kè nyumanya na!...

Nantanna fa so jama: - Jenin ye? I kèlen k'i kùnù kolon fa anw faantarw joli n'an tulu ji la, i tè na o wuluya kuma fù. Warabugula jama, a y'a hèerè k'aw ye wa?

Warabugula fa so jama: - Ka bù a la min? Maa siri tigèlen tè ka Waramasa bù. A b'an tulu ji n'an joki kan sapa ni waati bèe, n'a tè n'an sogo n'an kolo de nyimi sa:... Ko a ye hèerè k'an ye. Hèerè tè mènè, i daga denya de don. A b'a la k'an kaburu sen, k'a ka hèerè sintir. A' bùra nin nywan ma? A kèn bè k'i kun fa fèn o fèn na, hal'a ju la finiw, a ta tè, anw de wushi don; a bè bùsh'a la. N'i bè nantan nyini, kana tèmè ntala in kan, ko wara masa. Elè, nantan masa de don.

A da sera Jèmunakaw ma. U ka jamana nyè maa:

Jèmu ye kuma fàlù;

Jèmu: - Ayiwa, jama, na ma na poyi la yèrè ba rabù kan ma. Jyèn kabila bèe ka Lajè don, kumna wolo kònè don, n man kan ka tó nabali ye. Yèrè fà kun tè; nka n'a ma nyè fo an ka dū fū, an bè kuma di n ka fa so jama yèrè ma, a k'i dan tigè, min kòra, ani min bè sen na, ni hèerè ni bònè min b'a kan, a yèrè ka don a nyè na, maa ma fèn don a da. Fa so jama tūw y'u kun ko fū cogo min, a fana k'a kun ko fū.

Jèmunaka fa so jama: - Jama, an bè ntalen kelen d'a' ye: "N'i nyin'i ju jū kù, i laban ko b'i kamama gwan". Fàlù, anw salen de tun don bùgùbùgù; anw de tun ta cyèmmen don, nka bi, an nyènèmayara kura ye. Fàlù, anw ye nyani min ye, janèmè yèrè bè siran o nyè. Nka bi, taarè! An ka kumna wolo ni hèerè ni jiidì tle b'a la ka yèlèn, a tè suuli. Anw tè baarantanya si dū an ka jamana bèe, anw tè fusabaantiya ni yaada ni nalonmaya ni fagobaatōya ni hasidiya kisè blen si dū tun. Shuya daa cira anw fè ka ban. Maa si tè ni sūgù sara anw bara; maa si tè dūròmè sara k'i den kalan; maa si tè kù-pàrè sara fura sūgù ye, sango labitani da sara ye. Wa bèe darma ka kan fura kèli nyuman ni kalan ni maaya sira tégè bèe lajèlen na. An ka jèmu kan ye: "Bèe k'i magwan maa kolen ye, maa kelen k'i magwan

bèe ye". "N'i ye min kò, i b'ò de mù dun". An ka nyè maa minun ye nin ye, masakòw tètè, ko tigiw tètè; an dūw don, an ka damaya n'an ka taya b'u kan; u tètè daamu si dūn; u fura damma, u ma sàma daamu fè. Fa so jigiw don, w'u ye jigiya minan fa tew. Anw bara, hūrūnya ni kelenya, kuma lankòlon tètè, masiri gwansan tètè. Muso ni cè ka hūrūnya n'u ka kelenya, o ye kènè kan kò ye. Δ' yèrèw nyè tètè an ka muso nyè maaw na kènè kan. Anw bara, donba tigiya tètè muso kò jūn ye; gèrègèrè tètè maa si bla maa nyuman ko la; kūrū tètè maa bla nyè sumabaliya ni makari ko la; "ko kūrū tètè maa sigi, n'a kèbaa t'i ye"; anw fètè, o kèra kuma kūrū ye, o tètè da la blen. Anw bara, yatiinè ni misi maa si tètè yen. Den juguya ni jyatūya, jula juguya ni yuruya, karatūya ni kanna gèlèya, ba sigibaliya ni sago kò daa cira an fètè būgūbūgū. A tètè fū ka ban. Anw bara, bèe de bamunen bèe maa kelen ye; bèe jigi ye ntloma kelen de ye; ni min k'i b'ò ntloma fara, i kù bèe kari waw! Anw bara, maaw tètè nywan sogo dun i ko a' bèe nywan sogo kènè dun a' fètè yen cogo min. Nin bèe de ye an jètè hèerè ye. O jèma hèerè ni kumma wolo ma bū san fètè ka cun. An ka cè siri, an ka sira daluma n'an nyè maaw naniya nyuman de sababu don; u ye daluya kèrènkèrènnen min jib'an na, n'an y'an sinsin o kan, ka kaari, ka banba, an ka sūrū ka mūnè bū. An flè

o dusu suma kènè de kan bi. Hakè to b'a la jama.

Faantan jama to: -- Hattè!... Kuma tètè tèmè nin kan. Jèmunakaw a' ni ce: Δ' ni kaari! Δ' ni cè siri! Δ' ni jèmu!... Jèmunakaw, poyi b'a bolo, jyèn wuli poyi b'a bolo!

O yūrū bèe, fa so jamaw murutira ka fèlè bū fa den juguw kan ma; tere jugu minun bèe daamu tūw jōli n'u tulu la, jama kulu y'u falako, k'u falako, fo k'u hawuja. I nantan sèrè o, i wàra sèrè o, i wàra ladege sèrè o, u ye nin bèe ku don u woro furancè.

Jèmunna fa so jama: -- Min don sa, fa den jugu minun flè k'u sago bū u fa so la, k'a nafa don būgū la, u yèrè kun ka hèerè kelen pe kūsūn, hūrūnya sariya y'u nū minè. W'u bèe nyagin. Min ka kan ka da u kan, o y'u shi jūnya baara de ye u fa so ye; sabu, u ye haramu min shūr'u bwa dijè kōnū, u tètè sè k'ò ban sara la hali san ba kelen. Wa foy tètè d'u ma dumuni gā min ji ye fo n'a kèr'u bo n'u nyègèné ye. N'u ye sogo ko fū, an b'u sogo dū tigè ka d'u ma.

Jama kulu bèe lajèlen: -- Jaati! U n'ò de ka kan pay!... Δ' y'a' ku ta ka bla an nyè, shi bantū ta cyènnen ninu!...

## TOMONNA DA SIRI SAW

Dugu dū kèra ko Tomonna. Dugu bebebele, a falen jama na cogo min! Nka dugu in labanna ka lankolonyā; ka maa tla bèe faa, cogo min, an bèe na o de lakali a' ye. Dugu maaw ma carin koy, u banna sa la de, fo dugu twa kèra Tomonna, cogo min a kèra tomon ye. Nin dugu kelen in ka maaya tun da falen don wa? A ka sùrù tun jiidilen don wa? Dawula de tun b'a la wa? Nin si tun man girin si ye.

Tomonnakaw y'a mèn donmaw na, ko n'u ye sa k'u ka dugu da siri ye, a bè k'u ma nyè suma ni hèerè dan bèe lajèlen ye; fèn na far'u ka maaya n'u ka dawula kan, u fura damma u ma min nywan ye. Dugu maaw yèrè miiri kèr'a la ko dugu ni da sira de ka kan; u ka fù la o ye jyèn kàrùlen ye. U ye donma kwalen dū lamèn:

- Dugu tigi, i n'i ka maa kùrù jama, ne ye min ye, a ka jyèn latigè la, a kùrù ka di ko sèbè, a kùrù ka di yèrè de. Ohù! Dawula ni hèerè min b'a ka jamanaye, jyèn munè bèe, a nywan tètè. Ohù, a fù ne y'a fù a' ye...

- O dun na jyan ye, n'o kèra. N y'a dūn o saraka na gèlèya sa dè! Dugu in da siri dun ye jumèn ye sa?

- O tètè ko gèlèn ye, saraka bù yèrè t'a la. N

t'a ka dugu da siri fù a' ye wa? A ka dugu da siri ye saw de ye: nkoronko, fàfànin, mininyan. Nin danfèn saba minun, a' kana s'u ma fyow; a' b'u la-don a nyè ma, ka fèn bèe k'u ye; èlè, u sago n'u dūn, o de bè k'u ye. N'a' ka tūorù ser'u ma, o ye dugu da siri cyènnen ye; o dun ye konna goya bin-nen ye a' kan. O la, nyangata bè d'a' kan, ha! O ka jugu fèn bèe ye. N k'a ladi kabi kelen.

- Ee! Foy t'u sùrù. An na hèerè bèe lajèlen k'u ye, f'u sago n'u dūn. N y'a jigi foy kelen tètè na s'u ma, foy kelen tètè na dè s'u la fana.

- Min ka kan ka k'u ye sana ni waati bèe, saw yèrè n'o fù a' ye. U fèla ka nyi u yèrè da.

- O ye cyèn ye. An na to k'u nyininka.

\*

\* \*

Tomonnakaw ye donma kwalen min nyininka, a tūgù ko Donmazan, a tua bè jamana fan wèrè, a yèrè si-gilen tun tètè Tomonna. A nalen bù Tomonna, a ye nin da siri ko in da u nyè kùrù, k'a fù ka don u kun ma. U y'u poron a kan nani!... Nka donma in ni saw tun bè nywan fè gundo la; Tomonnakaw t'ù dūn. A ni dugu maaw bèna min fèn o fèn na, a ye saw ladùn-nya o la.

- Ayiwa, n ni Tomonna fa so jama kumana, n ye da siri ko fù ka bèn u kun ma; u yèrè ko jamana da sirintan, sèbè ko tè, k'o man nyi. U sùmma a' ka k'u da siri ye. U kèlen bè k'u poron a kan yèrè. N y'a fù k'a gèlèya ko sèbè, n ko a' sago n'a' dupù ka k'a' ye saña ni waati bèe; ni baasi y'a' sùrù, u ka jamana bè halaki.

- I y'o cogo bèn haali, Makè; sabu, ni degun ni nyè gwam ni nyangata bim'u kan, u miiri na k'a la k'olu yèrè nù don; ko a na sùrù u ye da siri cyèn. An yèrè na to k'o f'u ye n'a gwam'u da la.

- Pay! O y'a nyè ye. O la an b'an sago sùr'u la. U na jigi nywan na, ka nywan kèlè, k'u kù don nywan na. U barika na jènsèn, k'u nagasi. U tè se ka foy nyè sùrù ka fèn k'a' la.

- O bènna Makè.

- Ayiwa, min don sa, n'u ser'a' na k'a' nyinin-ka sùnni fènw na, a' ye fèn bèe dū nyin'u fè nafo-  
lo la. misi, saga, ba, so, fali, hali shè; samu, wari, lulu, suman sugu bèe, muso; nin kelen-kelen bèe fèn wolonfla. Aw saba ta ye kelen-kelen ye, ne nin yàbà bè kè naani ye.

- A bè kè ten Makè.

Dugu tigi ye wele-~~so~~ da ka jama bèe kafo. Ka kuma da jir'u la. Min bàr'u ni saw ka nywan ye kù-  
nà, dugu tigi donn'o nyè na jama ye.

- Ayiwa, jama, baasi kuma tè. Dugu lakana kuma don. Flèli kèlèw y'a jir'an na, an ka dugu da siri ye saw ye: nkoronko, fàfànin, mininyan. Da siri dun yè fèn ye, a ka kan ka taja ko sèbè ko sèbè; k'u sago n'u dupù k'u ye. Bèe y'a dūn fana, da si-ri cyènni, dugu ma bènè don, a ka jugu ko sèbè; k'an kisi a tōrù mǎ! O tēmōmōn kù, an ka kan ka min kè saw ye, a tè nyè munyu ni kaari kù. So kùndù bagan jan o jan, dugu b'ò fèn wolonfla bù sa hinun ye; sènè fèn jan o jan b'ò da kelen na. Samu muti-kali waa wolonfla, kolon waa bi wolonfla, o bō di da siri ninun ma sùn fèn ye. O man'i cè ka bù yon, da siriw bè na don dugu kùndù, u bè don duw yèrè kùndù maaw kan. A' kana sirañ u nyè; w'u tè gosi, u tè mafyènya, kuma tè k'u faa. Hal'u mana fèn o fèn kè min na, o tigi k'u kun. U tè fin kè, u tè jè kè maa na. Ni min y'a kè kanna gèlèya yōsa, min ma-  
n'i sùrù, o y'i yèrè nù ye. Wajibi don bèe ma i k'i bolo mafara, an ka jè ka fèn ko fàlèn ninun kafo ka di sùn fènw ye.

Dà y'i kan t'ò la:

- Ee, n ko tan a fura ko saraka bù t'an ma dugu da siri ko la? Dugu tigi dun kan bè ko kura, ko an ka nin nafoloba in bù ka di. Ne m'ò faamu dè!

- Cyèn don, a fura saraka bù t'an ma, nk'a ma fù sùn fèn bù t'an mǎ dè!

- E, nin bɛ̀ tɛ̀ kɛ̀lɛ̀n yɛ̀ wɛ̀? A' yɛ̀ kɔ̀mɔ̀ masiri. maɪfɔ̀nw na, an'a' yɛ̀ maɪfɔ̀nw kɛ̀ masiri yɛ̀ kɔ̀mɔ̀ na, nin bɛ̀ kɪ̀sɛ̀ yɛ̀ kɛ̀lɛ̀n yɛ̀.

- Awa! Nin de fùr'an yɛ̀ dɛ̀! O bɛ̀ ra, ni n ma fili, saraka ni sùn fɛ̀n tɛ̀ kɛ̀lɛ̀n yɛ̀.

- E cogo di?

- Saraka bɛ̀ b̀ ka di maa yɛ̀lɔ̀kɛ̀ wɛ̀rɛ̀ de ma, a ka don i ni satɛ̀ cɛ̀. Sùn fɛ̀n in dɔ̀n, o tɛ̀ di fɛ̀n wɛ̀rɛ̀ ma da siriw k̀, an bɛ̀ b̀ minun nun ma. A' yɛ̀rɛ̀ y'a d̀n o tuma, kɛ̀lɛ̀n tɛ̀.

Jama tlala fla yɛ̀: d̀w ko kɛ̀lɛ̀nw tɛ̀, d̀w ko nin bɛ̀ kɛ̀lɛ̀n. Dugu tigi y'i kan to:

- Ee! Jama, a' yɛ̀ sabali. A' kana ẁỳd̀ kɛ̀; nin tɛ̀ ẁỳd̀ ko yɛ̀; ɛ̀, dugu ka hɛ̀rɛ̀ n'a ka kunna wolo, ẁỳd̀ jumɛ̀n b'ɔ̀ la sa? A' tɛ̀ sabali!

Jamajigi y'i kan to:

- O bɛ̀ ra, da siri kɔ̀ in, a kɛ̀t̀ don bonya de-  
gɔ̀nnen yɛ̀. E nin nafoloba in, k'ɔ̀ ka b̀ sùn fɛ̀n yɛ̀, hali ko yɛ̀rɛ̀ ma da b̀ ban, ɛ̀ j̀n y'ɔ̀ laban d̀n? Da siri ko ma s'ɔ̀ la. Da siri yɛ̀rɛ̀ m'a kun b̀. N ma maa wɛ̀rɛ̀ k̀ni d̀n, ne yɛ̀rɛ̀ k̀ni fɛ̀, da siri wɛ̀rɛ̀ si tɛ̀ jamana ma, jama yɛ̀rɛ̀ k̀. N'an y'an yɛ̀rɛ̀ kɛ̀ min yɛ̀, an bɛ̀ k'c yɛ̀. In ka hɛ̀rɛ̀ o, an ka b̀nɛ̀ o, nin bɛ̀ de bɛ̀ b̀ an yɛ̀rɛ̀w la. N'an jɛ̀lɛ̀n tora jɛ̀mu na, daluya kɛ̀rɛ̀nkɛ̀rɛ̀nmen na, ka to cɛ̀ siri la, o ka girin tana bɛ̀ ma. N'an fara-farala,

ka bla nywan na, jugu sagoya da la, an ta cyenna; hal'an si kelon sen tɛ̀ na kala kari.

- E! O kuma f̀ ka di, nka foy tɛ̀ da siri b̀, maa tɛ̀ b̀nɛ̀ b̀ fan d̀n; o tuma, o nyuman yɛ̀ da siri de yɛ̀. O yɛ̀ Blawalama kan yɛ̀.

- Baasi tɛ̀, an n'a f̀ nywan nyɛ̀ na.

Dugu tigi y'i kan to:

- O bɛ̀ ra, k̀r̀ f̀ caman kun tɛ̀. An, bɛ̀ na to nin dan natigɛ̀ banbali la, fo ko bɛ̀ na taa k'an bolo dan; o dɔ̀n bɛ̀ na kɛ̀ nimisa yɛ̀. Sùn fɛ̀n minun nyinin'an f̀, cyɛ̀n don, a m̀ d̀g̀n, nka hɛ̀rɛ̀ min bɛ̀ k̀ ka n'an ma, u tɛ̀ flɛ̀ o nyɛ̀ k̀r̀ koy. Nin fɛ̀n damma d̀ wa, an ka nyɛ̀ suma ni dawula de? A' y'a lajɛ̀ dɛ̀ jama. Maa yɛ̀rɛ̀ de bɛ̀ ta nata f̀ ka fil'i ka hɛ̀rɛ̀ sira ma.

- Ne ko, o yɛ̀ mun hɛ̀rɛ̀ yɛ̀ dɛ̀? O hɛ̀rɛ̀ bɛ̀ min de? An bɛ̀ na nin nafolo lahawula in b̀ k'a tintin b̀g̀ la ko hɛ̀rɛ̀. An nyɛ̀ tɛ̀ hɛ̀rɛ̀ la, an nyɛ̀ t'a kun na, hal'a kasa. Sani maa bɛ̀ don ko la, i bɛ̀ b̀ da nyini. An tɛ̀ hakili fyɛ̀nmen yɛ̀ koy! Nin ko in min da b̀t̀ yɛ̀, foy t'an y'a la b̀nɛ̀ k̀; n'a dan-na nafolo b̀nɛ̀ ma, o y'a hɛ̀rɛ̀ma yɛ̀. Fo an k'an sigi k'a k̀ yɛ̀. Nin bɛ̀ na kɛ̀ foolo yɛ̀ k'an bɛ̀ kan meleke yan.

- Ee, jama! An ka ko to nywan ta la, o de bɛ̀ maaya jya. Kuma caman jumɛ̀n bɛ̀ nin na sa? A f̀ ha-

li n'a ma kè sahaba ye, an tē na seg'an kù dè.

- Ka seg'an kù dè! O k'a sùrù an ye segin yàrà sùrù kù fè. Maa b'i sùgùsùgù ka don dinè dū fè, i segin ko b'i kamana gwan ko sèbè. He yèrè de m'an sugusugu kun de dūn ka don nin kun fin ko in na mènè.

Bèrèma k'o la:

- I m'a ye Jamajigi, ni ko kura bè na maaw ma, sango nin n'a nywan nata ko, dūman bè goloba k'i poron a kan; minun b'a ko kun taa ye k'a lasaa, o lu ka kuma tē jate. Maa caman nyè tē daluya in na. E k'i kè pay bani; mūgūw nyumar na, ko jugu ye maa karammōgù ye. A tē fū an si kù o.

\*  
\* \* \*

Kùrù fū nūgūyara, a tora Blanzalama ni dugu tigi ka sèrè ta la. Bèe y'i bolo mafara, ni o ni, ka sūn fènw bū ka di saw ma. Muso wolonfla ko sa, o de kèr'a gèlèya yàrà ye. Ko npogo tigi kwalen wolonfla, minun jèlen tew-tew, o ka di saw ma. Yali saw de bè n'a furu sa wa, yal'u bè n'a dun sa de wa? Maa si kùni m'o lahala dūn. Ko npogo tigi ninun kùni nyènèma ka di. U bè na kè fèn o fèn ye, maa t'o dūn. Bèe kaba koyara, k'i kùndana fili. U

tora k'a gunununu:

- E, sa saba, muso wolonfla bèe! Muso kelen-kelen ma wasa kè?

- A na sùrù u dū la kolon bè saba ta, tū fla na to ni fla-fla ye o tuma.

- Ayi, maa kelen muso fla wali muso saba, an ma deli k'o ye an fura darma. Anw kùni bè min dūn, cè kelen, muso kelen, a banna.

Kabi npogo tigi ko fūra, dugu npogo tigiw fye-fyera. Dūw bolila ka t'ū kùni fè. Minun ka jè, o dūw tora k'u yèrè mun ni tulu ni daa fin-fin ye, cogo min u bè kisi saw ma. A ma nyè min kù, a kèr'o ye. U ye kwalen wolonfla minè dugu kùndà ka di da siriw ma; u sinna ka tunu; npogo tigi ninun kèra fèn o fèn ye, o ma dūn maa si kelen fè. Bèe kùni k'u sara de. Wa k'a ta o don na, san'o san, npogo tigi wolonfla de bè saraka saw ma. O kèra laada ye, n k'a fū daga kisè blen.

Tomonnakaw tora ten, ka to ten, dū nana fara laadaw kan ko kura. Saw ye ci don dugu tigi da, k'a fū jama ye. Dugu tigi ye jama lajè fèbè la, ka wale lase.

- Ayiwa, jama, kuma donna n da dugu da siriw fè, k'a fū a' ye: laada kura nana. Ko den kun di fèn o fèn bè kè, ni bolo koli bè kè, ni kùnyù bè kè, wali nyènè jè jan'o jan, wajibi don an ma, an

ka dugu da siriw ka bu a nun ma. U ka bu a nun ma,  
 ko karu ye di? Ni nin wale fen o fen be ke, an ka  
 kan k'u jansa fen na. An k'u benya sigi. Den kun  
 di o den kun di, u nin yaru saga wolonfla ka bla u  
 nyè. Ni bolo koli fen o fen be ke, u nin yaru ye  
 tura wolonfla ye, bolo ko den kelen-kelen beè. Ni  
 furu don, tura wolonfla ni mutikali kemè wolonfla.  
 O temenen ku, ni npogo tigi fen o fen be furu,  
 wajibi, o npogo tigi be shu wolonfla shi olu fe.  
 fulu, o muso ka saru ka don a ce fe furu la. O ku,  
 ni maa o maa sara, fini kuru tama wolonfla be d'u  
 ma jansa ye. Min fen o fen y'o laada susu, wali ka  
 to laada tiimèbali ye, u be burè da o tigi kan; u  
 b'i cin, wali se maa na cin, kelen a da la kelen  
 nyè ka fyen. Da siriw ya sariya fu k'a gelèya ko  
 sèbè. Ko a kana k'an nyè na tlon ke kuma don. N'an  
 be hèerè fe, o tuma, u ka laada fulen ka bu a sira  
 fe ka tiimè fana. N'u ka laada cyèma dongo don, o  
 don da be Tomonakaw ye, sunaa t'u ye. Awa min fu-  
 ra n ye k'a las'a' ma, o ye nin ye; a' k'a cogo  
 maflè ni hakili ye. Hakè to b'a' la.

Maaw da denen tora fefew. U diminen dusu kasi-  
 len don cogo min. U dusu kaminen don kalakula tè.

Daw ko:

- Pay! Papapay! Nin de ka fusa. Kabi ko da minè  
 mun fura? Nin daga kisè blen in tè maa nu ye an :

yèrè ku de. N'i/ten don ke k'a ku sin i ma, n'i  
 nùrakura, o y'i yèrè nu ye. Nka sufiya ni kun fin-  
 ya de y'an don nin beè la de!... Nin ye kun finya  
 tnu de ye.

- Min don, nywan lagosi kun tè, an k'a lajè  
 k'an bolo mafara ka fulen bu a sira fe, an ka hè-  
 rè de b'o la. An'an ka sutura kuni.

- O ye hèerè nugalen jumèn ye de? E dugu tigi  
 kana yel'an na. An k'an bolo fen beè ce ka nin sa-  
 tere juguw la, k'an furu musow t'u bolo, u k'u sa-  
 go n'u dunu b'a' la, hali bi i b'i sun ko hèerè?

- Nin kuni kera ji bannen ye sa, ce cogo tè nin  
 na.

- Jan de kera ji bunbaa ye? E n'i ka kun fin  
 sèrè ku.

- A ma se nin beè la. A ma se nywan dwaya la.  
 Maa t'i to bi la ka sinin dan koy!

- O tè cyèn ye! Ni nin n'a-nywana don, maa be  
 se ka sinin ko nyè sigi kab'a ma se, n'i b'i ka  
 waleya ke daluya la kuni, yan'i b'i kari i kun fe.

- Ayiwa, a' ye hakè to. N y'a jigi nin nywana  
 wèrè tè n saru.

Dugu tigi don'a ka jalaki karu, Blanalama da  
 denen tora, a ta b'a kuru. Karu fu da blala, nywan  
 ye wulila. Jama wajibiyara ka da siriw ka laada  
 beè tiimè.



\*

\* \* \*

Maaw y'a da bù minkè ka sarati tiimè, o ye saw ka jaman juguya ka t'a fè. Tomomaka caman tun tè se ka sarati ninun da fa u kelen na, nka dugu bèe lahùrùma na, u tora sutura la. Tomomakaw ye mun kè? U ye bolo mafara don u ni nywan cè. Den kun di o, bolo koli o, furu o, saya o, nin mana na min fèn o fèn ma, bèe b'i boloi kafo. Fo a ko laban ko sai... O ye saña kè. O bolo mafara laban ciricara-la. E nin fèn tè maa si bolo, a bè kè di?

Da siri saw ka nata nana bonya ka kè dan sago ye. Bada bagan de bè kan kari ka d'u ma; suman bè koronde cogo min ka fil'u kòrò. O degun taara ka fù dan. Saw yèrè nana bolò mafara bù laada la k'a kè sariya ye wajibi. Maaw ttorùla ka nyani.

Saw kèra sababu ye k'a ka jogo toli nèmènèmè kolokolo ka don Tomomakaw ka maaya la. U fura danma, u tun tè muso caman furu dòn, u nan'u sen don o la. Nywan tanyè ni nywan ko fù nana don u ni nywan cè. O tun t'u fè kùrùlen. Shuya nana far'o kan. Da siri saw bè dugu maaw kan, u yèrè danma fana bè nywan kan. Maaya bilisera, jigiya cyàna, dannaya nagasira; barika bama, a kèra bònè da kelen ye; k'a k'i ko jamana ka wuli jama kun na. Nin

bèe de ya da siri saw ka wale ye. Saw bè don maaw kan f'u shi so kùnà; a tò kun i na i ka bere ta u fè. U man'i cin, n'i fan kelen sara, o y'i kuma jyalen ye, nàntè i bè sa o saña bèe. Saw mana min dini minè, u bè n'o kan ma; u t'i to abada.

Jamajigi muso nana jigin denkè la. Foy ma k'a fè ka da siri saw ka sarati tiimè. Hali shè tun t'a fè dango saga, ka kè den kun di saga ye. Saw ye ci bl'a ma, a k'u ka sarati da fa joona. A ko foy t'a fè. U k'o t'a la; u sarati tè de ka to tiimèbali ye, nàntè u n'a den cin; a bè sa. Jamajigi ma foy sùrù ka di saw ma. U nana den kun na shu fè. Fufònin de fùlùla ka den in cin, ka sin k'a fari f'a kan ten, k'a da minè, a ma se hali ka kasi kan bù, o kù, nkoronko ye da ji sèr'a nyè na, ka sin k'a nyè fyen-ten, mininyan ka sùrù k'a kunnun. U tèmèna ni den in ye nin cogo in na, a baya sunaabaatù nyinè ma. U selen u ka wolonkonton lè nù, mininyan ye den in wùgù, k'i melek'a la, k'a sama ntay! K'a bisi, k'a tulu ji bèe sèenè ka bù a la. U jèra k'a sogo nyimin, hal'a kolo mèerè, u y'a bèe kè law! Ka laban ka tulu dù min, nink'u mun a tò la, f'u bè yelenku. Jamajigi demin ban ko flè nin ye. A kèr'u fè sùn ja dan ye. A kelen tè; o nywana danma min kèra, o nywana min bè kè, o ye hakèntan ye. A ko noge bura fo k'a kasa ti

maaw nun kùrù. Ni min dan ma dun nin cogo in na, o muso fan kelen na sa, wal' o yèrè ka fyen.

\*

\* \*

Tomonnakaw bè nin t'òròba in na, laada kura nana sigi daga ye u da la. Dugu tigi ye waleya lase.

- Ayiwa, n balema jama, ko kura nana tun dè. Ko muso kùrùnin, shù bè na daa fara, ko na n ka dà far'a kan. N'an ko an nyanina, an ye nyani laban do ye; an ma foy ye ban.

- O, i yèrè ka dà fù a la; i ma fùlù nin na o, dugu tigi. O ye Jamajigi kan ye.

Bèrèma y'a dusu saalo:

- Jamajigi, sabali. Dugu tigi n'an si ma nin nyini. Nin ko taara ka dugu tigi yèrè bolo dan; i ka kan k'o faamu. Ko da minè, bée tè sira ye. Maaw bè nywan nyè hakili la. Dugu tigi t'an jugu ye. An jugu d'annen don; maa caman filila. N y'a d'àn hali ni bée ma nimisa sa, caman nimisalen don ka da fili kan. I ka kan ka sabali ka da o kan. Hali bi an k'an munyu ka dugu tigi ka fùta larèn.

- Cyèn don, caman dusu kasilen don, o dusu kasi, o bè ne kan ka fara n yèrè ta kan. Mka, an ka temè ni kuma ye. Fèn mayèlèma sa ninun ko tun: ba-

na mana min fèn o fèn lada, ko fura keli wèrè t'ò ma; sabu fura tè bolo la, sango a nyèné<sup>na</sup>, cogoya tè yen. Jamana nafolo fusuku kun tè nyètanti n'gùlen na. O tuma, o tigi ka kan ka faa k'o boso, k'o jolli kè saw ka min fènw ye.... K'o kèn ka kan ka bù nink'o yeelen, k'u, ka dumuni labèn n'a ye, u ka to kù mun a t'ò la; u ka da kabanna sow ka jùshi n'a ye ye k'a mana-mana. Ayiwa wale y'a kùrù! Hali n'a bè n dusu nyugun cogo o cogo, wajibi don n k'a lase jama ma.

- Ayiwa, bonya tè...

- Cyèn! Bonya degunnen kùni!... O ye Jamajigi kan ye. Minun ko fènnin-fènnin, ko nafolo bàli b'a kun bù, ko a mana kè da o da ye, an na se k'an kun bù a daga kùrù, ayiwa, a' t'an bù cogo fù an? Ne ma maa wèrè ko fù, hali buguri mugu, ne t'a di jansa ye; a tè n bolo. Ni min bè kè, o ka kè.

Maa damma dà fana y'u kan bù ten; k'olu tè pya sara. Maa sùmenw ka kulu cayara dà in ta ye ko sèbè, siran y'a sababu ye. Blañalamà y'i kan to:

- E maaw! Maa tè nala bù fan d'ùn koy. Cyèn don, min fùlen ye nin ye, degunba don. Kò don, a tè bèn, nka nin ye jabaru ka kè ye dè. Jùn bè se ka jabaru ka latigè bali? Nin kun ko in n'a gèlèya bée, masa in y'a n'g'ayabaa ye. O tèmènen kù, faantan tè se ko la, jùn bè se ka sa ninun sùsò n'i ma

kara sàrò? Sa ninun mana min manamana ci, o bè kò di? I bè sa ten fufalaki, a bè k'ò de la.

- Èn! O ye mun naganaga kuma ye? Ni jabaru bè se ka nyangata bù an kan, mun na a b'a bin an kan? I bura nin nywan nigitinagata kuma nywan ma? Cè, kan'an dusu kasi n'i ka da dūmbali kuma ye sa! Nin da tè foy la an yèrè kù. An y'an ta kun finya de fè ka don nin daga kisè blen in na.

Bèrèma ye kuma sama:

- Jama, nin ye fèn min ye, nin ye hakili jaka bù de ye. Ko ko jugu ye maa karanmùgù ye, nin t'ò ye sa wa? Nka n y'a bisigi, hali bi dūw hakili ma waa ka ko nyè tètèn ko nyuman. A bè bèn lagosi ka kè ko nyè in na, dibi ka sama ka bù an nyè kùrù; an ka yeli kè ka lasaa. Min mana b'ò kùrù, a dà bè o na kè daluma ye. N y'a jigi bèe dankaniyar'a la, fèn mayèlèma sa ninun ye nin ye, n'an k'u ma da siriw don, cyèni da siriw yèrè de don jaati, sabu an galo don; u y'an ka maaya n'an ka ko bèeda siri, ka nyangata bin an ken; nk'a kana k'an nyè na da siri dan ye sa jugu ninun ye dè. An ka dugu da siri oayara ba h'a si ye bi, nk'u bèe sintin ye sabu la sa ninun de ye. O ye mun da sibi ye? An galo saw ye laada min sigi an kan kan, an yèrè labanna ka saw ladège juguya min na, an y'u ka laada toli biri fini min biri jama na, muso caman furu,

sufiya, hasidiya, yèrè kunya, da siri don. Yilan-yilan, siran, dannabaliya, jigintanya, nin bée ye da siri ye, n'a b'an bali ka kun tlonna kolen jè-len minè k'an barika jè kolen ye daluya la. An kèn bè k'an ka maaya ni laada kirikara bugù dorodoro min foroki, kun finya ni faamubaliya y'a sababu ye, nin bée do ye da siri ye k'an ka maaya minè koron, k'a tūn, k'a lanògù, w'an fi ifaga kun dà ye nin ye; n ka sin k'afù an ka nyènema saya.

- È! Ko n'a na tuma don. Nin nyangata min binnon y'an kan, jurumu kafari don. Nka bònè kù ye hèerè ye...

- A' ye nin mèn? A' ye nin da dūmbali kuma in mèn? I k'a dūn ni maa hakili sara, i ka wale n'i ka miiriya bè to kùrù shu ko ma. Maa min banjèbaa kun cira binkanni kèla fè, o ka t'i jù a banjèbaa shuw kun na, ko foy m'u sàrò jurumu kafari kò; o tè hakili salenya dan ye. Ko fla kùni don: ni hakili salenya tè, dusu salenya na kè. Binkanni kè-la min ye nin nywan dana juguya kè, o ma kè jurumu tigi ye, fo banjèbaa nanama sumalen minun bònèna. U ye jurumu jumen de kè, ni nin lahawula bònè in y'ò kafarilan ye? Bèrèma ye da siri ko n'a na sira fù sisan, à! Nin t'a dà ye. Blanalama ka miiriya in yèrè ka jugu da siri ye, hakili siri de don. Blanalama ko tun: ko bònè kù ye hèerè ye. È! kisè tè

jaba la. Bânè min b'an lan, an b'ò de kuma na; n'a dann'ale ma, an b'an sigi k'an da waa, k'an yèrò to nyangata bolo, an ka halaki fàlù, hèrèrè ka sùrù ka n'an ma. Nin nywan jugu sago kuma tè; hali maa min hakili tolila yèrè!...

- E! A' kana jigi Blajalama na, sufiya ni kun finya y'a kun mayèlèma.

- Awa! Ne ta ma s'ò la. A' ye tèm'è' ka kuma fè, ne da t'a tù la blen.

- A' m'a ye jama? O ye dugu tigi kan ye. Bèrèma ye min fù, a jate ka kènè ko sèbè ne nyè na. Nin da siri sugu fla: sabu la saw, ani an yèrè ka danma da siri laadaw, nin b'èe da t'è nywan na. N'i y'a mèn ba, den don, n'i y'a mèn den, ba don. Sabu, muso t'è l'è ba ye n'a ma wolo den na; den fana t'è kè den ye, ni muso ma wolo dè. Miiri jugu, jogo jugu ni ganiya jugu min shòrin b'an ka maaya kù-nà, a sababu jugu belebele b'è kènè kan: an galo. Nka, an yèrèw k'èra dugu kolo ye, n'ò b'ùnè k'èra bin ye ka falen yàrù sùrù an na.

- Cyèn don. Maa y'i ka foro shyèn ko tan kè, k'a ladon a nyè ma cogo b'èe lajèlen na, fo bin dà ka falen a la. Bin falenni, hali bin caman falenni foro la, o man jugu, min ka jugu, o ye ka bin jugu ye k'a to yen, a k'i ka sènè fèn b'èe cyèn. Sana ni waati b'èe, an cè sirilen ka to ka bin jugu b'èe b'ùn

ka b'ùn an ka foro la. Ni maa k'èra dusu t'i k'òndò, galabu t'i la, i timina man di, kolen, i ye fugari ye, bin jugu b'i ka s'òndò fèn cyèn b'ègèb'ègè. Wa ni bin dun y'i dahirimè dun, o y'a kèlen ye k'i yèrè dun. O tuma, cè siri ni timinanjyaba de b'an ma sa, k'an galo kèlè. O dè da ka d'an na. A flè si-sàn, an s'òndò k'òndò: an kèlen b'èe ka den misènwa ba jan bla, u t'è ladon ka nyè, u t'è ladamu h'èrènya ni kuma wolo n'òm'è b'èe ni yèrè wolo ya sira t'ègè kan. U blalen b'èe to bin jugu ye, ka nagasi, ka jaasi, ka ka kè jugu sago ye; u don misènma ma galabu ni dusu ni cè siri min sùrù, u fagonen k'òrèlen jaasilen s'èpè ni nyani fè, u b'èe dusu ni jaasi jumèn wèrè sùrù blen. K'ò to sen na, barika jumèn b'èe k'an na ko an b'èe se ka ko kolo kari? An yèrè t'è na kolo gèlèya hakili nyuman sùrù jya la o k'èna na. O fana y'a danma da siri jugu ye min b'an siri ka di jugu ma. O k'òndò masurun flè kènè kan: damaboliya, ti-gèlènya, jugu nyè siranyè. O t'èmenen kù, musow ye maaya t'ènkè ye, u ka c'ò yèrè ye. Musow dun kèlen b'èe na mugu la sogo ye, k'u b'ùn da la, k'u jaasi. I ko bla kun wèrè t'u la den wolo ni to tobi kù, ani nyènè jè. An b'èe k'u ta k'u sogolon nywan kan, k'an s'ago b'ùn la, i n'a f'ù i b'èe dugura n'òndò s'òns'òn k'a fara fili. Maaya kèn b'èe ka musow kè faliba ye, ka t'èrèfè don u la nink'u yaban. O la, g'ab'i ko an

fan kelen salen don. Bèc dùn y'a dùn fan kelen salen tè se ka foy nyènèma kè. Nin fana de ye sirilan ye k'an siri k'an saraka jugu ma.

- Ayiwa, n'a fura k'i oè siri, ka sabu jugu kèlè; o kùrù de ye ka fùlù k'i yèrè kùn kèlè. Sabu ni jugu bè yen, sababu jugu bè sintin, yèrè la jugu fana bè; o bè dogo la saña ni waati bèc bèc kelen-kelen na. O kèlè ka gèlèn ko sèbè. N'ò de ma kèlè fùlù a nyè ma, k'ò dan kari, jugu dù in tè se ka kèlè cogo si de la, bari, yèrè la jugu de banamininen b'an ni dà in cè. Ka yèrè la jugu kèlè, o tè nyè fo i ka kaari, k'i yèrè kùn karaba; k'i yèrè laminè; ka s'i yèrè la; ka se k'i yèrè sùsù, k'i yèrè lajè, k'i ka miiriya n'i ka wale bèc lajèlèn lagosi daluya kèrènkèrènnen sira tègè la, min ni lakika bè bèc. N'an sera k'ò kuru tigè, ka jè kelen ye, sirilan si tè se k'an minè. Balan si tè se k'an dan kari.

- Ayiwa, an bèc tlo bè Bèrèma ka kuma na. Kuma daluma don, wa sita don haali. N y'a dùn min fèn o fèn fura kuma nyènèma na, a na dùsu don an kùnù, na sùrù a tun t'an kùnù kùnù. Ni dùsu b'an kùnù kùrùlèn, a n'a koò girinya. An bè kunnà wolo ni mùnè bà kènè kan bi, bèc ka kan k'ò faamu. Minun ye yèrè wolo mùnè bà denw ye, u tù tora ka nywan kafo. N ma dà wèrè kùnù dùn, nka n y'a dùn dugu

denw tè na taa nyè, ko ne bè to kù.

Dugu tigi ye kuma kùn cè tan, jama ka sùrù ka carin.

\*

\* \*

O waati kelen bèc, Bèrèma ni Jamajigi ni caman wèrèw tora ka nywan lafaamuya, ka da siri ko in sègèsègè, k'a sègèsègè; o kèra sùgùbèli dan ye. Bèrèma dùgùkè, ko Sankala, o nana se muso ta ye. Tomonna bèc ye Sankala dùn n'a ka farinya n'a ka kanna gèlèya ye. A hakili ka bon, wa maa sèbè. Sankala y'a kali bèc nyè na, laada min sigira da siri saw fè Tomonnakaw da la, ale jùr'a kan, a b'a laada cyèn, hali n'ale ni bèc don a da la. A tun y'i kali, a mènna, ko da siri saw nun tè d'ale ka kùnyù muso kasa kan, sango a ka shi u kù fè. Sankala y'i labèn sani furu ka dùgù da. A ye nyamaku ni fyèfyè ni kèlèkèlè caman foroki k'ò ja; Ka bùrè fa o la. A ye tulu caman fana nyini k'ò lasagon. Kùnyù shu, u ye daa belebele sigi ta kan ka tasuma godon a kùrù. Sankala n'a jè nywan bèc kafora du kènè na. Kùnyù denw donna; fùli kèlaw b'u sùn dùnun fù la kùnùna na. Bèrèma ni Jamajigiun fana bè kùnùna na. Ni min ni sèmèn kurun tè, o ni npan mu-

ru don. Nin cè kulu in bèe tun y'u nyè ko ni basi dà ye. O b'a to nkoronko da ji tè maa nyè fyen. Dugu bè tla tuma min, o y'a sàrà daa belbebele in falenba don tulu la, a bè tobi fo a bè poyi-poyi. O ma mèn, saw b'è ka na nyiginyaga. Sankala n'a jè nywanw ma foy kè fo saw dommen kù du kènè na. Maaw sinna ka blon da shwa, ka b'è da bèe geren. Sankala n'a ka npan muru jan da duman jàlen, a b'è basi mugu ta k'a firi tasuma na. Sisiba minèna ka duuru. Saw fyefyera; u ma taa yàrà kelen si sàrà. Sankala n'a jè nywanw firil'u kan. Dàw bè tulu ji gonin ni basi mugu in tobilèn b'èn u kan, dàw bè sèmèn kurun kè k'u falako, dàw b'u caron ni npan muru ye. Nkoronkow ma se ka da ji sèri yàrà yèrè sàrà; u nyùn minè ko jugu sisi fè; u ye saw b'èe ti k'u da, f'u sogo lunakilon jènsèmèn bè du nyè fè. Dugu jèlen, fo i ka du kènè falen ye sa shu la: mininyan, nkoronko, fufūmin. Kab'ò kèra, dugu kamalen b'èe, dugu maa b'èe nyè yèlèla. Maaw jigi farinyana, sabu, saw kun bèn cogo daluya dūmaa

\*  
\* \* \*

O tora ten; jè nywan kulu tora labèn na. Jè kulu dà blala ka saw ka yàrà dàdà k'u ka kèta b'èe

kàlòsi. U nan'a dòn tigi-tigi da siri sa ninun tè dà wèrè ye fèn mayèlèma saw kù. U y'u ka yàrà don da ye dugu solako dà la. Saw kun tigiba ma sàrà ka dòn. A tè nyè fo sègèsègèli ka dunya, bolo ka da da siri sa ko in kisè kan. Kò maa ka nyini min bè don saw ka wolonkonton kùnd, ka kàlòsili kèrènkèrènnen kè. Bèrèma ko ale bè taa. A jè nywanw y'a nyininka:

- Ayiwa, i bè taa ni kan jumèn ye?

- N bè n ka npanba fla fa nyamaku ni fyèfyè mugu la. N ka npan muru jan bè taa n bolo. Shu dugu tla mana tèmè ni waati kelen ye, n b'è cèlè ka don saw kan. N'u ye n ye, n bè ta mana ka nyamaku ni fyèfyè sisi wul'u la.

- Ayi! I kelen tè se. Baara ka ca maa kelen ma. An bè maa fla far'i kan.

- Ne bè t'a fè. O Sankala kan ye. Dà wèrè faral'a kan, ko Kungoba.

U bèn'n'o kan. Nana saba y'u banba saw ka yàrà la taa fè. U ye balo dūman k'u kun. U ka kan ka tle saba de kè yen, nka balo min taar'u fè, o bè dwa kun se. Nyè sigi ka ny'a ko la, balanna tè ban ko la, sango nin n'a nywan ko. U basi caman ta u fè, minun ye saw galo ye, min bè maa tana u da ji n'u ncèn ma. U ye basi tuluma dà mun u yèrè la ka maa kasa tigè pow ka b'u nà fè. Marama fèn kùni, o

kuma tē.

U donna diñè da fè, Bèrèma bè nyè kun na ka Sankala kè kù maa ye. U ye dibi mùmù ka taa, funtoni b'u la cogo min, u wàshilonba dèbèdèbè; i t'a fù fyew ko an bè fo nènè na. Kùlòkùlò funteni tē dugu ju kùrù, a b'i ko u donna dibi de kùndè. Diñè don da bèe ye worokowaraka ye, k'a bèe nyagasa. Yàrù dāw, i bè furancè jan kè gorogara la, fara ni diñè kolonw cè la. Yàrù dāw, i b'i nagasa tota la. Kuma dāw taamana ninun bè coron f'u cèmancè. Min mana coron, tū fla bè dèmè don o la. U bè shu dibi la nin bèe ye. U sera yàrù dā la, o bè jifi tu dibilon. Saw bè fan bèe. Mininyanw kèlen bè k'u me-  
leke jiri ju la; nkoronkow ni fòfòninw da-dalen jiri ju fè dugu ma. An ka nana saba y'u da kelenw ka waati kè; sa si m'i lamaa. U gèrèla dūnin, ka gèrè tun. Tā tē bā, sisi tē bā. U ko na sūrù saw bè sunḡḡ. Elè, o bènna cyèni mē, sabu, Sankala gèrèla ka t'i bolo da sa dāw kù kan, u ma yòḡyòḡḡ. U tēmèna falaw, k'a wash'a la. U sera jiri tu dan na, u ye yeolenninw ye fan bèe sow kùndè. Foy cè man nyi k'u bā; fo i nyè! U kabara fo k'u da yèlè, u m'a dūn nin nywan da kabanna fèn b'u ka dugu ju kùrù. Sow bèe ye sanu ye, k'u lamini ni wari sine-  
san ye; ninka ba jalanba dā kè k'a bèe lamini. So kelen bè tūw cè la, o saṅa nywan tē dla ko ni cè

nyè na. Taamana ninun miiri kèr'a la, o na kè saw ka masakè, kelen, u kun tigi ka so ye. U y'u dèn ka gèrè so ninun na. U ye musow caman kululen ye da fè la sow fanfan kùrù, u da-dalen, u bè sunaa kèndè ma. Funtoni bè. A bèe da kabanna muso.

Dugu jè da surunyanen, Bèrèma n'a jè nywan fla taar'u da jiri tu la; u dogolen tora ka tle bèe ban, shu kolen ka mèn, u y'u nyūori ka gèrè sow la; k'u mùlùsi ka ba jalan tigè kelen-kelen nūni na. U dènnen tora so ju fè dibi la. U ye musow ye fo k'u lasaa, u bè yeelen na minkè, olu yèrè mèru-  
lon bè dibi la. Musow bè munun-munun na, dāw bè don ka bā la sanu sow kùndè; dāw dalen bè yàrù ke-  
lon. A bèe ye jamana da kabanna muso sarakalenw ye. U y'u ka dugu muso dāw dūn u cè la. Saw bè fo-  
foli la muso kuluba ninun cè la, julá juguya bèe lajèlen na. Tomonnaka cè saba dusu nyugunna ka ke-  
mi, i ko a ka pèrèn. U y'u yèrè laminè. U y'u tē-  
rèntèrèn fo ka se cèmancè so ma. U y'a sūrù a fan bèe sinsannen don ni sanu ye; saw balan-balannen a fan bèe nyiginyaga, u bè lamaa na tuma bè; waati  
mana se, i bè sa kulu dā nagasatò ye ka na ka sūrù kulu dā bè taa, u bè to ka nywan laabi ton. O ye shu kuuru, tle kuuru ye. An ka dunan ninun ma don yàrù si sūrù. U seginn'u kù dūnin ka n'u hakili falen-falen:

- Aa! A ko nyè sora shè kili saba siri ma koy!

- Ni yèrè wolo jùr'a kan ka fa so kun mabà, ka jà a ni filili kan, foy kolen t'a kènyè; n y'a jigin an saba bèe de b'o kan kan. O tuna hali shè kili tan siri man kan k'an kènyè sango shè kili saba siri. Itaki dāw nyuman na: "N'i ma siran ko blenw nyè, foy t'i bali k'u kuru tigè". O kuma y'u da la gèsè de ye.

- An dun b'a kè di? Bèrèma.

- An k'an baasi fàlò.

- Ne nyè bè min na nin ko in na, an ka sisi wuli sinsan na sa ninun na, n'u kirinkaranna, an bè don sinsan kòntà. O ye Sankala kan ye.

- Ayi, o farati ka bon gwansan. N'an y'o kè, saw bèe bè sòmi; u bè na yan fa sisan, o y'an dan karilen ye. A nyuman ye min ye, an k'an jigi sòmi an balema muso ninun na. Olu ye yan dugulenw ye, u ka kan ka yàrà cogo dān k'an latèmè.

- O tè nyè sòrò shu tà in na blen, musow bèe dara ka ban. An ni dugu jè dun tà man jan blen.

- O man gèlèn, an bè shu in na kè yàrà sigi cogo dāni na; ka bù da nyini. Sinin shu, an n'an gèlèya ka don masakè fè yen.

- O bènna.

\*  
\* \*

Bèrèma n'a jè nywankè fla ye saw ka yàrà fan bèe woloma; u sora k'u sàdori yàrà o yàrà, u y'o bèe lasaa, a barikanta; yàrà n'a kolo gèlèn yàrà bèe. U ye bà da naani de ye da siri saw ka yàrà la, ka bèn dugu seloke naani ma. O don tun y'u na don shu sabanan ye. Kabi shu kora ka waati kè, u tora ka muso kulu dādù; k'u dāmbaa dāw ye. Bèrèma y'i còlè so kèrè fè. Fajigi dènmuso fàlò tun minèna ka di da siri saw ma sàn fèn ye, ko Nyèsira. Alè ni Tènjè, Jugutnè, Musodù, Ninsira, Jèmakò, ani Sebalitè, u bèe minèna san kelen nywan fè ka bù u balimaw ni lamaanaw kàrà; ka bònè u maminèkèw la. Kab'u kèra saw ka bla la, u ma foy ye nyè manùgù ni kumpa ni sagontanya kù.

Nyèsira tun bè taa ka sogin na fanfan kàrà. Tu- ma min a ni Bèrèma cè surunyana, o y'i to dibi wà- lùkù la k'i bolonkònin pèrèn a ye, nink'a kùri. Nyèsira y'i kù yèlèma k'i nyè wèrè dibi wàlùkù la. A kèlèn ka cè dà ye, a y'i nyè nyugun ka sananin kè. A nana Bèrèma ye k'a lasaa dānin; a da yèlè- len tora, a kurma si cèra muguri fè. A nyèna, a sera k'i yèrè lamiè. Bèrèma ye taamashyèn k'a ma. Nyèsira y'i yèrè kè nyègèn na taabaa ye ka bù. Bè- rèma y'i dèn nyègèn flà wo la k'a dogo-dogoni a tlo kàrà. A y'u na don n'u panyiya fù a ye. Nyèsira tora k'i kun kòmi, a bè muguri, a b'i ko a ka wol-



ni sùn jya fè. Nyèsira nana balima muso tàw lasòmí kelon-kolen. Wínsira ladúnriyalen, o ko a bè taa bà Cyènta bara. Cyènta ye Tomonna yèrè wolo den ye. Ale bè donna masa in de bara, nin y'a san duuru de ye sa. O yùrù tètè yen, o dogo-dogo kùndna si tètè yen Cyènta tètè min dún. Jémako ye muso finí fla don, ka taa nyègèn na, a ye finí kelen bà, ka tù kelen to a'la. Sankala y'i dèn ka don nyègèn na, ka muso finí don k'i yèrè kè muso ye. A dara Nyè-dira kan ka Cyènta sègèrè. Sa minun bè sinsan da la kùlùsili la, u ma sùmi. Bèrèma ni Kungoba bèn-n'a na k'u dèn sinsan da fè. a mana kè ko min ye, ka Sankala ni Nyèsira kana.

U taar'a sùrù muso kulu hakèntan de bònnon bè Dommazan, ka yùrù fan bèc. Tomomakaw b'u cè la. Cè kelen b'u cè la yorobata; a kèlen bè k'i min k'i kiribi, k'i blen ka far'o kan i ko nyèbèrè! Elè, walankanta dan don. A b'i ko a ka musow kunun, a shulonba jarabi fè.

Sankala ni Nyèsira y'a mólùsi ka don Cyènta ka so kùnd. Nyèsira y'i dan tíg'a ye. A kèr'i ko a ka pan muguri fè. A y'i bolo poron a da kan a ka ni sùn jya kana t'l'a la. Sankala y'u na kan nyè bèc fù a ye, ani yèrè wolow sigilen bè kan min kan. A fana k'a se ko bèc lajèlen kè; a k'a jù yùrù minan fa.

- Ne yèrè ma dan sùrù a' ka walo in na, bi kù-  
ni... Bi ye nimisi wasa dan ye... Hun ! Kuma wèrè  
tè n da. A' ka dannaya minan, n b'a fa. Nin jànya  
nògùlen in kèlen bè k'an ni naban cogo min, a' tètè  
so ka d'a la.

- A bè dugu maa bèc nyè na a' bèc sara a mènna;  
An ka na aw nyènèma sùrù tan, o ye wasa kè; i ka  
fù la, nimisi wasa tètè tèmè bi ta in kan. Nka ko bè  
cogo min, girin-girin t'a la. A tètè nyè yèrè laminè  
kù, ani cè siri.

Sankala y'i to so kùnd ka kènè mana denkun flò  
wo kon wonin fè. A nyè taara bèn ftala in ma; a  
kèn bè k'i bogobaga faama sigilan dū kùnd, a bèc  
sanu. Musow finnon bè doso in da fè. U bè munun-  
munun na, i ko di mògòw bè fin bo la cogo min.  
Sankala ye ntala in lajè wonin fè fefèw, k'a la-  
saa. A sùmina; a hakili nana jigin donna min nan'u  
ma na. A y'i kan to Nyèsira ni Cyènta ma:

- Aa! O bèc ta, ne nyè nà bè ntalakè in na...  
Cyèn don, donna min nan'an ka dugu la ka da siri  
sa ninun ko fù an ye, i b'a fù ale cè kelen in de  
don... Ko Dommazan... Siga t'a la, ale don.

- I ko di? O ye mun donna ye?

- Aw t'a dún, bari, a' m'a ye. Anw minun dara  
dugu tigi kan ka taa da siri sa ko kuma min'a da, anw  
anw de y'a ye k'a dún. Anhaan!... Ko nyè jèra sa.

À jèra fasay! Donmazan do y'anw hakili sonyè tan k'a ka saw bi'an na, ka bònè si bèc bin an kan!

- Hun!... Wà kabin'anw fèn o fèn nana yan, an ma hèerè ye an nyè na. An bè kaso juguba de la yan; hal'an nyè tè da kaba kolc kan sango ka tle yeelen ye. Kunpa ni nyè manùgù bè nyini k'an faa. Hun!... Nyangata min b'an kan, hèerè tè. Jaa-jaa nin bèc de ye Donmazan ka wale jugu de ye. Ika hèn! A n'a ka saw ka dana juguva dur na ba bin u kùnù.

- Siga si t'o la.

- Baasi tè, min don, blà ka suma t'a la. An cè saba ye yàrà bèc yaala, an ye bù da naani de ye. An ma don cogo sùrù yan n'aw tè. Cyènta, an jigi b'i kan, o min ye yan dugulen ye, n'an bè se ka bù i ka dugulunya nun ma?

- Yèrè wolow jigi tè waari ahada. Bù da tè naa ni dūrùn ye. Bù da wèrè bè donma in ka cè so kùnù, a bè k'o da tigu, o kon nègè tè maa si bolò a yèrè kù; a bè ka wolon dù de sen k'a ta cè so kùnù fo fala da la, an ka dugu bè fala kelen min da la kùnù. Bù da kun dù bè ba bili yèrè ju kùrù. N'a bè bù dogo la ka don jamana kùnù mago fèn o fèn na, a bè bù o de fè dugu tla tèmènen kù. N'a bè begin fana, a bè na o waati kelen in de fè, maa si kan'a ye. O tèmènen kù, fyèn don daninw bè yàrà caman na. O b'a to fyèn bè sùrù ka don yan. Ni ninw ma

nyè yan cili kù, f'u k'o bèc jate minè; u ka kan k'o fyèn don yàràw bèc geren. Nka min ka gèlèn a bèc ye, o ye Donmazan ka bù da in ye. Fo ninw k'o da bèc ko nyuman, nùntè doso in mana porokoto, tè-gè tè d'a kan jyèn na.

- I dar'a la bù da wèrè si tè yen o kù?

- Aa! N ye min kùnù dòn o ye nin ye; n ma dà wèrè si dòn n'o tè. N y'a jigi foy wèrè tè yen o kù.

- À nyèna! Kelen wèrè bè n fè ka fù a' ye: aw minun fèn o fèn y'an jigi ye, an wasa b'a la. À' ye bèc cè siri la a' yèrè danma ni nywan cè; a' y'a' nyè yèlè ka kùlùsili kè. À' ye to k'an sawu-re, k'an to san fè.

- E, cogo di tan?

- O ka nùgùn: ni Donmazan n'a ka sa jugu w sunù-gira, a' ye to ka bili gun. Maa na to san fè tuma bèc k'a lamèn. À' bè to ka gun cogo fla kè ka tugu nywan na, k'u bilisa ka kè mùrsi siginiw ye. Mùrsi siginiw ye ninun ye:

Sankala ye siginiw ci kogo la n'a ka npan muru mun bàlen ye; u ka to k'a kalan f'u ka s'a la.

- À' dun bè wuli yan cili fè don jumèn?

- N m'o dòn ban, nka n y'a jigi a tè na mèn.

N'a don sera, an na kunna foni d'a' ma. An bè dugu sen ka bla yan na; nk'a tè kènyè yan yèrè na,

an na dinè bû ka tlon da fè la so dâ ma, ka bèn musow kafo yûrù ma. A' b'ò yûrù kelen kun tlenma jônjôn kunna foni d'an ma. Janiya fèn o fèn b'a' ma, a y'a kunna foni c'an ma, an fana bè ten.

- Ayiwa, o bènna.

- A' y'a' faamu ko sèbè?

- Tigi-tigi.

- Ayiwa, ne bè na taa, jè nywanw nyè mènna sira la, an ka kan ka segin shu in na, sarati min di-r'an ma, o ye tle saba de ye, o da fatù don.

- A' ye wale min ju tigè nin ye, o bènna haali. A' y'a' cè siri, a da tè to an na.

- K'an bèn Gyènta!

- K'an bèn! Ko an bè yèrè wolow fo!

U tla tuma kèra dugu tla tèmènen kà ye; o y'a' sùrù Donnazan ka dugu jèra!... Cogo min sunaa y'a' halaki; Sankala ni Nyèsira y'u mùlùsi ka bû, ka nin bara sègèrè. Sankala doma nyègèn kùnù k'a ka finiw don a la. A ni Bèrèma ni Kungoba ka sùrù ka sira minè k'a wash'a la. Jèmakò ye sira gurun dâ yûrù f'u ye, o tèmènen kà, o yûrù dora tun ka dâ-gàn ko sèbè.

\*

\* \*

An ka nana saba ye sai sùrù yûrùnin kelen. U nan'u dan tigè jè nywan taw ye. Bèrèma ye kuma la-so:

- An ye kèta tiimè.

- A cogo?

- Donna min nan'an ka dugu la, ka da siri sa ko fù an ye dè, jaa o de ta ye fèn mayèlèma sa ninun ye, u b'a kùrù k'a kùlùsi, k'an so ci k'an ka nafa bèe sama ka las'a ma. An ka jamana nafolo n'a hèè-rè bèe lajèlen de còlen bè ka ton yen. Sow ni da-bali fèn bèe kèlen bè sanu de la. Jaa, an ka dugu sigilen don nin nafoloba den in kan!...

- E, cogo di tan?

- U kèlen bè k'an ka dugu kùrùla bèe kè dugu ju kùrù so da kabannaw ye ni jamana nafolo ye. Wa jamana musow de kululenba b'u fè yen. U bàmnen yè de bè yen koy. Ntala n'a ka saw b'a la k'u jya tle t'o la, shu t'o la; don bèe. U bè walankanta la fo dugu tla. Ni dugu tla tèmèna dònin, u bèe kirinkarannen bè to nyùgùsi sèhè ni sunaa fè; hali i bè se ka jyèn wul'u kun na o tuma. U ka yûrù ye bè da duuru de ye. Naani bè dugu seleke naani na ka bèn a ma còy. Duurunan bè fala ba bili ju kùrù còy. O ye Donnazan bû da de ye. A yèrè n'a ka muso kulu ka yûrù bè cèmanòè la.

An y'an balima musow ye; an n'u sera ka kuma ka

bèn kan kelen kan. U bè labèn na k'ian kùndà; u kò-rütälénba don ka bù nin jalòmè in na. An bònna kunna foni ko la.

- Hattè! A' ye wale nyuman latigè; a' ni ce!

\*

\* \*

Jè nywanw ye nywan kafo; u bè kèlè labèn tán ni fla la. Nywan yew na, sùsùliw bè wusu cogo min! Ko diñè fka ka sen ka bla Donmazan ka yùrù là. Kelen ka bèn musow kafo yùrù ma; flanan ka bèn ntala ka so kun tlenma ma còy. Bèn kèra kataw don kan. O furancè kùndà, mugu caman susura. Nyamaku ni fyèfyè ni foronto ni kata caman fana susura ni nywan ye. Nyèsira de ye kata ko f'u ye, sabu, a y'a kùlùsi, kata mana fara nyamaku ni fyèfyè ni kèlèkèlè kan, foy man jugu donma in n'a ka saw ma o kù. Diñè fla senna k'a to dàonin ye. Jè kulu dà toba ba bili kèrè fè kuday ka bù da kùlùsi.

Don fùlen shu, u ye mugu ni basi mugu doni k'u ton don da ninun na. Kèlè bolo kelen blal'a kelen-kelen bèè da la. Dugu tla tàmènen ni waati fla ye, kunkan wulila daw bèè la. A kèra i ko jyèn wulitù don, fo dugu kolo bè pnan. Dugu ju kùrù maa ni dugu ju kùrù fèn bèè fora ka wuli. Musow ye yeelen

Bèè ci, ko dibiba kè fan bèè. Fèn juguw girinna ka bù da naani magèn, f'u bè fyè, fo nkoronkow b'u jà u lu kala kan, k'u kun kolo yègè i ko lèfè. Fàfà-niw bè to k'u pan. Donmazan golobaba ka wuli; a hawujara, fo a bè kulukuluma. A tora pèrèn na saw kun na, u k'u teliya ka don daw bèn. Sa minun tun dlonnen bè sinsan na a yèrè da la, o caman taara fara nyè taw kan. Tomonna kèlè mèbalenw y'u to san fè ka yèlèn-yèlènnan juru caman jigin musow ma dugù ju kùrù, dibi la. U ye juru banba san ni dugu cè, muso kuluw bèè yèlèmma kelen-kelen ka se san fè. Kab'o kèra, diñè flanan da la kèlè kulu ye mugu bùgù den suuru ka jigin, ka bèn Donmazan ka yèrù ma còy. U ye ta bla mugu la, ka tulu blennen pamanama suuru ka jigin, ka nyamaku ni foronto ni kata mugu wuruba ka jigin, ka dugu jalan wuruba ka jigin, ka tasuma godon. Pati!... Bù da naani da la kulu fana y'a b'o sira fè. U ka sùrù ka fyèn don wo bèè geren. A kèra nyònyòni dan ye. Sisi duuru-la, a bè kulu cogo min, ka dugu ju kùrùla fa tètè-tè. Tomonna panaw tor'o la tan fo ka dugu jè. U sùrùla ka wow bèè geren. Tomonakaw tora kùlùsili ni dādūli la ka tle fla kè; u ye diñèw da yèlè, fo sisi ni kasa kunan bè gufa ka bù. U y'a sùrù Donmazan n'a ka fèn mayèlèma saw hèn halakira ka ban. Tomonna cè n'a muso, a den misèn n'a maa kùrù, bèè

wulila cè siri fè. Dòw llala dugu kura jùli la;  
 dòw bimma dugu kùrà senni ná, k'a kùràla bée wugu  
 ba. U ye nafolo min bù a kùrà, o ye hakèntan ye.  
 U y'a bée cè k'a kè k'u nyè suma. Tomonna ye nyè  
 suma ni hèrè ni dawula sùrà, min taara ka fù dan.  
 U ka maaya saniyara ka sèmentiya ka jiidi, jiidi  
 min ye bambali ye...



### HASIDIMASA

Jamana kelen kèra, ko Hunhunna. Jamana tun bè  
 ten faña t'a kun na. Jamana maaw kùni bènmen bè  
 sigi la, nk'ò m'a bali sonw ni binkanni kèlaw ni  
 yuruw ka caya. Surukuw ni waraw ma tù to maaw na;  
 u tun bè bin maaw kan, kuma tē baganw ma. Bagan  
 misèn bē ta, belebelew bē fo. Mago bē cyèn cogo  
 min kùlùkùlù shi tē. A ma nyè, jamana denw y'a ye  
 ni faña ma sigi ka tana kè fèn juçuw ma, a tē nyè.  
 Wele-wele dara ke jama bēe ka kafe, bēe k'i hakili  
 latigè: maa ka nyini ka sigi Mara kun na. Nka sani  
 lajè don cè, ko tun sudara ka waati kè, maaw k'u  
 hakili jaka bē.

Nyètanti dū tun bē Hunhunna, ko Hasidi. Cè in  
 tun sumalen, a ka ko man bon, kuma t'a ma, sutura  
 y'a masiri ye. A ka sumalenyà n'a ka nùgoya kèra  
 maaw nyè na majigin ni sabali ye. A ni maa tē do-  
 roko ten sango ka taa se i n'a cè kèlè ma. Jama ma  
 sùrà ka Hasidi faamu, nka caman y'i bolo f'á la, a  
 ka majigin y'u kun minè cogo min. Hakilima dòw si-  
 gara; u ka na sùrà cè in kènè tē, a kèra da o da  
 ye, a sumalen bē fèn kan. Olu nyè majilen don koy!  
 U ko nù sogo tolila, a kasa tē dogo.

Jaa-jaa, Hasidi ye nanbaratù belebele ye, a ka  
 dabali ka bon; a ka ko bēe ye gundo ye; maaw ma bù

jàn na. Kabi lajè dugu dara, Hasidi n'a gundo nyò-  
gònw y'u labèn ka surukuw, waraw ni binkanni kòlaw  
na fan bèc kùlasi. Su o su, o bè wuli dinè son fè,  
cyènni fènw na sira la. U ye janba dabali k'a ma-  
bèn kùlòki. Lajè don makùndù, u ye sogo fàa, ka n'u  
da-da dinèw kùndù, ka bagan dù sirì jan da fè. Jama  
bè lajè la, maa si jan tè dugu da fèla la. Lajè  
tun y'u kun kùrù ko bù. Cyènni fènw ko u kùndù na:  
"An na cèli kè bi fo ka bígù c'a fè." Lajè b'a tan  
ni fla la; kuma bè fù cogo min, a bè fù ten. E, n  
ko kuma tle don... Ani tègèrè fù tle. Haki kun cè-  
ba min mana fyèn bla, tègèrè bè godon. Sajya tè  
wa...

\*

\* \*

Aa! Kuma, i bè nyèni kè, i bè cyènni kè. Jaa jyèn  
latigè nyè, fini mugu don: a gese ye cyèn ye, ka  
nkalon k'a falen ye. N ko tan nin bèc de bilisalen  
bè ka kè daliba ye. Hakilima b'a gese n'a falen  
taa sira dùn ka bù nywan na; fyentù ta ye naamu  
laminè ye, o tè taa fan dùn gese ni falen na, san-  
go gaari finya n'a jèya. N'o daliba in dùn kalala,  
fo a ka don kan na dèf... O jenin kan ye? N tè ko  
ju la, n tè ko kun na kan na kè; a m'a bù n ye kan  
kùni. E, nka ni fa ye dloki tig'i la, a bè bèn i

yèrè ka jufa k'a là...

O sa, jama kùni b'a sùn kuma dugu jù la; Hasidi  
ma hali nkeku fù; a t'a b'a kùndù... Ko cèya ye  
gundo ye, nka jitòya fana ye gundo ye dè. Dugu tla  
magèn, kan bùra so kala kù fè, o ni maa kan tè ke-  
len ye. Wara kan duurula. Maaw kuma si cèra. Tàn  
shi jùra kelenw! Hasidi y'i kan to jama ma:

- Jama, a' y'a' ba sigi. A' y'a ni cèya minè.  
Waraw mankan tè na se k'anw dùn, a tè kun u la yè-  
rè k'u madon an na.

Sana kèra, kule kan wèrè bùra waraw da, min tè  
fèn nyini kan ye. Ni wulu b'a yèrè nyini, a b'a ku  
don a woro furancè de.

Dù y'i kan to:

- Aa! Nin ko in, a kèn bè ko ye sa, a cogo?

- Jama, a' ye tù an ka tèmè ni ko nyè ye, o ye  
Hasidi kan ye k'a jaabi .

Jama ko a ma:

- Kuma y'i bolo, i dan tigè. Kuma man nyi da  
kelen na.

U ye kuma flen n'a galama bèc tuuru Hasidi ke-  
len kùrù. A y'i da fa kuma na. A ko jama ma:

- Jama, kuma caman kun tè; a' tè maa de nyini  
min bè se ka sigi a' kun na faña na wa? Ne bè se  
ka sigi a' ka faña na. Baasi tè y'a la; dan kari  
tè y'a la. N y'a' kùrù. A' bè jùrù ni fèn jugu mi-

nun ye, jùrò hanna. A' ye tugu n kù, u bè so kù fè, an ka t'ù bošo k'ù kò fana ye. O tòmènon kù, n ye jama kè n buran ye, gasi si tètè s'a ma, tthorò si tètè s'a ma fo hèèrè ni baa den. (hò! E ye jama kè n buran ye k'a fana sama ni jinè na....

Jama ko taarè! "An y'i ni nin jigi!..." Jeliw wáyùr'a la.

- Sini! I blala minan min kùndà, i y'o fa tew! I kèr'i fa ye!

O la, dà y'i kan to:

- Jeliw, a' ye sabali. A y'a yèrè bla minan min kùndà, a' ye tù a kò fa fùlù; n'a y'o fa, o fù ka di.

O la, Hasidi pèrèma:

- O ye jùn kan ye de? O ye jùn kelen de kan ye? N n'o da yèlèma a tòn na sisan. E blakoroya dèrè!

O kùrù fù sumanen, a blala jama nyè. U taara surukuw ni waraw ni binkanni kèlaw binnen sùrù jan na. Lejè den nanama sunalen minun tora kù, ulu fana tun b'a la. Hasidi ko maa mayèlèmanw don, ko kungo sogo yèlèmanenw don. Hasidi k'ù ma:

- A' y'a' tètè n'a kala nyini.

Maaw y'u tù lase ni bere ni gùngùròn ni bese ye; k'ù doni sogo la.

A don dugu jè, a kèra fana ko dan ye; a kèra walankanta ye, dun ka fa tètè min kù... Fo maaw bè

sogo nyun ka dta kè n'a ye fèrè la; dtaw bè yèlèn wara ni waramin kalan ni surukuw shu kan k'ù yaban i ko falinin kurunnin. Mara wolo kòra ka dunun tu, k'a godon; maaw k'ù yaara i ko san ji kisè... O da flarin, min fèn woyora i ko ba fa. Maaw y'u min, fo k'ù hakili n'u taasi bèc min. Min fèn, ani kùn fèn! ... Miiri de bè nyù kè dlà ye mènè... Ni maa y'i fa dlà la, i b'a min kan fù. U ye twa nyini Hasidi la, a ni min ka kan. Dwa ko a tugu ka da Masa Hasidi; dwa k'o twa man di, o b'a mangoya. Ko min ka ny'a na, o ye Hasidimasa ye. U y'u hakili latigè k'a twa da: Hasidimasa.

\*

\* \*

Hasidimasa y'a danna maaw sigi Mara da kun bèc la, ka jamana fan tan ni naani bèc yaala, nyè fùli da wòrù kèlèn, a sùrùla ka n'i cooko faña na. I cooko nònsi wolo kan, Hasidimasa! Faña ye dloki min ye, n'i b'a don jama kan na, i k'a don a nyè nyuman kan; nùntè jama bè laban k'a don i yèrè kan na a nyè jugu kan; bari, n'i y'a mèn kun tigi, i bè kun de kun na. Maa bè taama, i bè segin ka gnuma, dà bè gnuma, o bè segin ka taama. Hakili-ntan t'o kùrù dòn. Hakili dūgūnman yèrè t'o kùrù

bèc dān.

Hasidimasa taara jamana kù hanna yaala, a nyè coronnon tora basaw la, u b'u shùri-shùri kogo pè-rènw na. A y'i tlo majù, nk'a ma foy mèn ntùriw kokako kan kù, u digilen kù dorodoro la, ko saminya sora ka sùrù tlema gengelen don. A ye sarati da-da, k'i kan di, ka juru ta-ta. Juru ye jyèn laada kùrù ye, nka n'i ye hāranya kè saraka ye, i tū bè to ka leebu ta juru ye.

\*

\* \*

Mara tè sigi a manfènw kù, Hasidimasa y'a dān fèlè tè taa wuluw kù. Awa, a y'a banba ka maaw de yèlèma ka kè wulu juguw ye, min b'a to a bè faña boli jama kan. A ye mun dabali siri? A sora ka maa minun nègèn ka gèr'a yèrè la, a y'i dān ka maa joli ni maa tulu dānin kè dumuni na, k'o d'u ma, u bèe sinna ka yèlèma ten ka kè wulu ye ka tug'a la. O kelen ye maaw khonù gwan. U dabali banna. U ko jaa, Hasidimasa ye donma de ye. U tun-t'a dān ni nin ye. A nana wulu jugu sèrè kè k'a ka yùrù fa nyiginyaga. Hali konin si tè kè ni wuluw ma wowo, k'u nyin nkasaki, ka fyèfyè ka d'i kan. Dāw ka jugu ko sèbè. Hasidimasa ko ka wulu ninun to ale fè,

binkammi kèla ni son si tè se ka don a kan. Surukuw ni jakuna waraw bèe n'a ka yùrù to a ye. Ayiwa, wulu tè nyètaanti min fè dun? Fèn jugu na fèr'o ma dèrè; wali wulu n'o cin.

I k'a dān fèn juguw ma fara jamana maaw na hali bi koy. Cyènni bè sen na, a tè kù tigè; i n'a fū a ka jugu kùrālen ye. N'a fūra surukuw ye mōgūw tūorū, nin suruku blennin minun nalen flè nin ye, a t'u ni bagan danma cè, u bè don maaw nà fè fo dugu kùndè k'i sen fo. U bè jamana duuru, shu t'o la, tle t'o la. Sulaw ni gūnw bè suman cyèn forow la, o tè foy ye; u ta b'u ni dugu kùndāna yèrè de cè. U bè taa dān kè fo i ka du kènè na, k'u pan ka yèlèn bili ni gwa kan balo nà fè. E, fèn min u bè bin taamanaw kan u bolo fèn nà fè yèrè. Binkammi kèlaw ni sonw kùni, an-an, kun ci t'u ban; u b'u sūn namunanamu ni karatukaratu la. Cyènni ni lajaba barika bonyana, o ye hakèntan ye. Gèlèya bè jiidi ka t'a fè. Jama ma taña foy ma. Hal'u ma taa ka nyangata dan. Aa! Nin ye kùndāna fili ko ye! A kèra bonyā degunnen ye dèrèsi! Dāw kan bè: "An ye mun fū?" Dāw tè foy sùrù ka fū fo ka hami: "Hun, huunhunhun!..." A tū kèra, i mama min fo, ko i bè di? A b'i jaabi: "E, n bè ten... Hun!" Dā man'a da la-maa k'a kun ko lakali, o ye taw ka joli mandigilen ye. I man'i kan to dā ma, ko cogo si t'i bolo, a



b'a fũ k'i bẽ yèlè a la.

Don kèra, muso dũ nyè jítà ye dugu yaala, ko Nyani, a bẽ k'i sara teriw ni balimaw ni sigi nywanw na:

- Maanu! N'a ma nyè ne ma, ne jigi karila koy! Waraw ye n cè minè kunun fitiri da fè; hali bi, an nyè ma d'a kan. Ne ni n deminw bẽ kè di? Balo t'an bolo. Hali sinin tlela t'an bolo. A tẽ nyè n ma ka balo dõnin juru don n na. Sulaw y'an ka nyà bẽ cyèn, kuma tẽ an ye maanyà min sènè. Sulaw ni sonw y'u bẽ kari ka ban.

E, Nyani, nin ye ko ye dè! An yèrè tlela ka shi ni sèri jalam de ye, hali sukarc ni nònù sòjù t'an bolo ka k'a la. Fèn t'an kùrù dè, Nyani, kana jì-g'an na.

A sera yuru dũ fè yen, nk'a fura danma a n'o mã deli ka dorolo songo ka t'a sùn toli dãn.

E, Dibidihi, i tẽ nyè n ma ka n jigi tugu? N cè minèna waraw fè kunun fitiri tèmènen. An ka suman bẽ cyènna sulaw ni sonw fè; foy-foy tẽ n ni denw bolo ka don an da. I tẽ nyè n ma ka nyà dũ juru don n na sani ka nin gèlèya waati tèmè?

- Unhun, un!... Ayiwa, waati ka gèlèn dè! Waati ka gèlèn ko sèbè... A ka gèlèn yèrè de. Ayiwa, ... ne bẽ se k'i jigi tugu, nk'i k'a dãn n ye dè!...

- K'a dãn i ye cogo di?

- Un! Ka n ko suma kè, n'i bẽ to ka n mago nyè, foy tẽ dõs'i la.

Muso ye yurukè faanu ko sèbè. A y'a dãn balo dasilen b'a fè, a tẽ ban. A b'i dogo k'a feero da gèlèn na. O waati, balo tun ye sanu ye. Nyani nyuguna ntala kùrù, k'o a ka fàonà. A y'i kan to kakala in ma:

- N y'i ka kuma faanu. Ni kòjù bẽ n ni denw faa, jaa an na fèrè saya na sa. E toli kasa tẽ na da ne kan, ta cyèmnen in, ne taara!

A sera cè terikè dũ ma k'i kun ko fũ a ye. O y'a jaabi:

- Han! Waraw ye Swatu minè?! E, i dun man'a fũ n ye kab'a tuma?

- N ko tan ne yèrè tun taalen bẽ dũgù jũ. N ka se so kòndù, ani wula juguw ka n koron, o bẽ kèra kelen ye. N mã bũ yèrè sòrè ni wula in na tẽ. O waati kòndù, maa tun tẽ se ka don, maa tun tẽ se ka bũ anw ka so.

- Aa! I k'a dãn nin ye ko ye. Han! Baasi tẽ. Waraw tẽ maa wèrè dun a kù. A bẽ ba bin u kòndù. N bẽ kelen fũ i ye, Nyani, i yèrè laminè. Kan'i maki, i dusu gèlèya; kana sùn fa den jugu ka yèl'i la ka mònè don i la.

A wulila ka nyà bũrè kelen ta ka di muso ma, a ka to n'a ye.

-- Ayi! Kariba, o tɛ nyɛ. E mama bɛrɛ kelen bɛɛ d'an na, aw yɛrɛ bɛ mun dun?

- O man gɛlɛn, cogoya bɛ sɛrɛ...

- Ee, nin cayara dɛ!

- N balima muso, o bl'i bolo kɛrɛ; jyɛn latigɛ tɛ don kelen ye. I kana jɛrɛ a taa ko la i bara, n' yɛrɛ n'a dɛmɛ-dɛmɛ ka se n'a ye yen.

- Ayi, fyew! O tɛ se ka kɛ. O mankɛ, ni wulu taar'a min'i na k'i cin sira fɛ dun? O na kɛ bɛnɛ fla ye. A to yan, n na to ka n'a dɛn-dɛnonin ta.

- O ye cyɛn ye. O bɛ bɛn.

- E, Kariba, ne tɛ se k'e fo, i ye n jigi tugu cogoo min.

- Foli tɛ nin na, Nyani; kun wɛrɛ tɛ jyɛn latigɛ la, an ka nywan jigi tugu kɛ.

Kabin'o don, Kariba y'i cɛ siri donsoya fɛ. Ko a n'a ba bin sogoo lɛnɛ. Ale tɛ se ka sigi n'a tɛrikɛ minɛni mɛnɛ ye. A ye marama fɛn nyɛnɛmaw nyini ka kungo minɛ. K'a kɛ wara faa o wara faa ye, shu t'o bali, tle t'o bali.

\*

\* \*

Jaa, Bwatu ma sa. Surukuw y'a gorokoso minkɛ, a bolila ka yɛlɛn sunsun jan dɛ kan. Surukuw y'u d'a

da fɛ ka dɛsɛ kolokoto. A tora ka balo sunsun denw na. Kɛnɛ kɛlɛn ka namaw lataa, a jiginna ka fara wo dɛ sɛrɛ k'o labɛn k'i da yen. Waraw bɛ to k'a kasa minɛ ka t'u d'a da la. N'a sɛmina k'u taara, a bɛ bɛ ka taa jiri denw nyini ani jiri dliw. A mana se ka sogo misɛn min faa, o don. A ni kɛ tun man jan. A ye bɛgɛ pasɛ nɛoni ka kɛ daa mankanw ye, ji ta kan ma.

A tora ten wo in kɛnɛ, a koronnen; fo Kariba yaalatɛ taara bɛ suruku dɛ kan, o b'a da la. A ye mugu o'o la, ka marafa soni, ka kisɛ bɛ a nun fɛ. Bwatu y'i to wo kɛnɛ ka nin bɛɛ mɛn. A bɛra ka na dɛnɛ da la; a ni Kariba ka sɛrɛ ka nywan ye. Kariba da yɛlɛlɛn tora, i ko marafa ka tl'a la. Maa min sa ko fɛra nin y'a kalo kelen ye, o ka n'i jɛ alo ma. Ayi, o na kɛ fɛn mayɛlɛma ye, kelen, a bɛ sogoo.

Bwatu y'i kan to a ma:

- Kariba, ne don; n ma sa koy! Kana tanbaki... Fara wo in de kɛra n ka so ye. Nk'e de ye n kisi bi. I ni cɛ, n teri! N ma tig'i la.

U girinna ka nywan poron; ji cin'u nyɛ kan.

- Nin de ye Bwatu ye?!... Aa! Bwatu, i ni nya-ni! I ni kumpa!

- I yɛrɛ ni kungo! Kariba, i ni cɛ!

U ye suruku boso k'u doni ka na so. Bwatu muso

Nyani kèra i ko a ka walo, a cè kumpa fè, a kèlon k'a ye. Tuma dū a bè to k'a fū a yèrè ma, ko na sòrò a bè sogo a cè la de. Jigiw bèe ko taarè. Mka kabi Bwatu donna dugu da fè, wuluw bè wowo a la, ko sogo kasa b'a nā. A temè ko tan, wuluw bè wowo a la.

\*

\* \*

Degun taara ka fū dan. Balo nana dèdè, i ko a tununa yèrè de. Minun ta tū tora dun ko kelen ye, olu y'u jya. Caman bè shi kùnā na. Fo a kèra dūw bè flen kùnā furu shyèn k'a fin ka kè basi ye. Dūw bè tiga bulu bā k'a baron, k'a tobi ka dun; wali jiri furaw. I bè maaw de ye kungo fè, ka jiri den nyini, wali jiri dli bā la. O bè la fèn tē bolo la, ko fèn ka bā. Ko digi dan ye dèndā ye; cyèni tē... Fèn wèrè b'a kū... Ni digi lakari tē yen k'a bèn, mèrènkè bè kū. Mun bè kasa bali ka tēmè kùnā wòrò kan?... Fo ni fèn y'a kalali sa dè. Ko segin tē. Segin segin fo bā n nā fè... O ye hakili jaka bā.

Fa so jama hakili carinna ka laban ka mùsū... Dusuw kamina nk'u ma mènè... Nyū dun tē tigè n'i ma sògè k'a dan o. Wa tèrèntèrènni laban ye se ye dè! Shu maa ko cogo o cogo, foy t'a bali dugu ka

jè, sabu, tle in tē to wulibali ye. Mògòw kèra, o-lu y'u taasi, k'u taasi, ka segin k'u taasi. U y'u nyè suulu ka dugu mana maflè, k'u nyè jan ka san kolo yaala, ka jyon seloko naani bèe lasaa; ka laban k'u yèrè dusu n'u miirina kùnāna lajè. U ye kènè ma fèn yeelen bèe ja y'a kùnā. U ko hattè! Ko jaa, dusuntan kaaribali de fyemmen don!... Jaa, dusu ni taasi de ye yeelen ye, yeelen tē min bā! Cèya ye sarati ye, sarati gèlòn. Cè bèe tē cè ye, wa muso bèe tē muso ye!...

\*

\* \*

Kariba tora ka Bwatu n'a jè nywan wèrè sira taama. Hami ni kuma caman, tēmè kèr'ò kan u fè; o tē foy nyè ka mùnè jiidi. Sabu kuma waman bèe kun ye i t'a fè ka sira nyini. Ni maa dun ma fèn o fèn nyini, i t'o ye sango n'i ma jū a nyinini yèrè kan. Ko o ko, nyè de b'a la, nantè a tē kè ko nyè ye.

San kelen kèra, jaba nana dū fara jamana nyar-gata kan. Mago bè cyèn cogo min hakèntan don: ba-ganw bè fo, u bè kan kari, u bè sonyè. Shèw bè mìnè shu o shu: jakuma waraw don wa? Sonw don wa? Wali wuluw ni jakumaw yèrè don wa? O latigè ma

dùn. Hali bubaaw bè finiw ni wari bèe nyini. Nin ye sùn ja dan ye. Hakili salen dów ko jyèn wuli min fàra, a sera; ko nin tè foy nà ye jurumu caya ko jugu kà.

Maaw tora kungo ni so cè; dów bè shi kungo yèrè la, ka forow kàlùsi. U ni nyè dun waraw n'a bà nywan nyè na nin sen in. Janw bè da-da foro daw ni so daw la, sinsan daw la, kù daw la. Kariba ni Bwatu ni maa timinandi bèe y'u ni da foro sùn kan. Shu ni tle bèe, u hè ji ta kù la; sènè fènw bè sùn a nyè ma. U ko jabaru sùnna o, a ma sùn o, olu tè kùndù nyinan. U ko fèn o fèn b'olu ka suman dunni bali u fè, a b'o n'u cè. Sèbè fèn tora, u bè kùlùsi f'u tigè tuma. Cyènni fènw wulila mago sa fè. Maaw bè shi ka tle kùtè foro tòn kùrù... A na kè dà ye.

O dódùli b'a tan ni fla la, don kelen, suruku kulu taara minè janw na so kù fè. Mògòw girinna ni bere ni jele ni tama ni nyagi ni marafa ye ka firi fèn juguw kan; ka mag'u la. O yèrè bèe Hasidimasa ye wuluw bla maaw la k'u bali ka surukuw faa; o y'a sèbè jama ye darma dà kun ci; olu fèn o fèn sara, o bèe yèlèmana ka kè dasc kùrù ye ten. O ye bèe kaba koya. U dusu nyugunna kùlùkùlù tè. Jaa Hasidimasa tun kèlon bè k'a ka wuluw yèlèma ka kè surukuw ni waraw ni sulaw ni bubaaw ye ka firi

maaw kan.

U ni wuluw karika nywan na, coo wulila; kule kan, an-an! Wulu kule kan wa? Maa kule kan wa? Nin si tè bà nywan na. Wulu joginna; maa yèrè joginna; nin bèe dà tora. A ko wusurè ka wusu. Wuluw ni mù-gòw carinna dugu kùndù. A kèra kasara ye, n k'a fù gèrègèrè baanma ko yèrè. // <sup>yo</sup> jama dusu nyugun dhonin tè. Dów dusu kelekura, dów jigi karila; hakiliw yilenyilanna, nyèw kùni yèlèla. Maaw sumana. Kà sa fè, fèlaw jirala. Makasiw kèra:

- E, maanu! Anw jigi karila. Anw so cira!

- E mènè!.. Hun, huun hunhun!...

- Batara mògònin halakilon flè k'a bolo shu an nyè na. Nin tè Hasidimasa ka mènè donnen ye, nin ye sugusugu mògòw de ka mènè ye.

- Kabini Hasidimasa na tana, an ye muñ fù? An y'a dùn a ka sumalonyè tè gansan ye. Nin ka kan ka bèe sùn hakili la.

- A tè kènè kan nin ye? Hasidimasa ka donmaya ma jù nin ye?

- I suruku o, i jakuma wara o, i sula o, i wulu o, hali bubaa, jaa nin bèe de ye Hasidimasa ka fèn mayèlèkaw ye ka bl'an na kùtè.

- An ta bè nyè nin na cogo di?

- Lagasa hakili tolilenw b'u sùn: "Ko nyangata fèn o fèn bè jama kan, k'o ye jurumu bonya ko jugu

ye." Ko nyè bayonon tètè kòmè kan? Ko jamana bè kumna wolo ka nyè suma, ka sùrù a bè kan ka oi an kun na bəgəbəgə.

- O, nin bée kùrù ka di. Min bée ye hakili sùrù ye. Min ka gəlèn, i ka kùli k'i jugu n'i nin lasaa ka bù nywan na, ani dusuntanya ni taasibaliya. N'i y'i yèrè shi dən, k'i jugu shi dən, a da tètè to i la.

Kasara min kèra, Hasidimasa k'o dimi tètè d'a la fo maa joli ka k'a min ji yo; a ka maa sogo dun don bée ka kalo flə kè; u kolow ka ton a ka dosow kùrù k'u nyin nyènè jè. O ko da bəlen, o ye jama fyefye, nka, a ye dusu dəw jo.

O waati ni jama tun ye wulu yəliyəlità ye, bée b'a falako. Dəw tun bè sogo don dolen kisè la k'a da u nyè. Doso min man'ò dən, o bè sa dolen kisè fè. Fèerè sugu bée də sirila Hasidimasa ka bənè kisè blen kan ma.

\*

\* \*

O nyangata bè sen na, də wèrè nana far'ò kan. O kèra nyè tigèlen kù k'u lase so. Hasidimasa ko a ka nyè ka bù. Ci dən blala jama ma; don dar'u yo sarati ye.

- Makè ko ka n'a fə a' ye: "a nin yùrù bla k'a sùrù yen, nyè tugu ni nyè yèlè. A fəlù, o y'a ka to nyè ye; a flanan, a ka buran nyè; a sabanan, a ka bara muso kun digi nyè; a naaninan, a ka müri sùn nyè; a duurunan, a ka jeli sùn nyè; a wəorù-nan, a mandiw sùn nyè; a wolonflanan, a ka dlà nyè; a seginnan, a ka doso kùrùw sùn nyè; a kùnùn-tənnan, a ka baganw sùn nyè; a tannan, a ka sh' sùn nyè.... O tèmènən kə, a burankè nin yùrù tiga n'a nin yùrù kùori ka s'a ma sisan-sisan.

Kariba ni Bwatu ni jè nywan dəw y'a jaabi:

- Ee, buu! Ko ser'a duman yùrù ma sa.

- E doso kùrù o, t'a fə i makè ye...

- E! I ko di? Ne makè, o tuma aw makè tètè wa?

- Galaka nyimi o! I ka malobaliya kun bù an kan, i k'an ka kuma lamèn k'a lase. A fə i makè ye: a fəlù, an tètè na dən a ka to nyè n'a ka dənə denya nyè ma mènè, an bə taa forow bée nyun ka n'u d'a kùnù; a flanan, an tètè na dən a burankè nin yùrù tiga ni nin yùrù kùori ma mènè, an bə taa tiga forow ni kùori forow bée de wuruba a burankè bwa dənə kùnù; a sabanan, an tètè na dən a ka shè nyè bəli ma koy, an bè k'a ka shèw de ye.

Doso min y'ò las'a ma, pati! A golobara ka sè-mèn kurun kè k'ò kun ci dimi fè, k'a sogo bée nyè-rèku; wulu dəw y'u kan bù. A wulil'u fè..U muruti-

ra. O y'a sàrù a tè tū to wuluw la kàrùlen. A ko yèrè tun gwannen bè wulu dāw la. Hasidimasa ye wulu tūw shu ka bi'ū la. Wulu kèlè coo wulila. Wulu fèn o fèn mana jogin, o bè sin ka yèlèma ka kè maa ye ten ka fara jama kan.

Cè ni muso, den misèn ni maa kàrùba, bèe n'i se ko don. E, dumuni fana na, bèe n'i kùnù bara fa don. Maaw kan bè:

- Ni maa fa ye òlòki tig'i la, a bè bèn i ka jufa kal'a la; ayiwa jufa kala don ye bi ye dè!

Wulu jugu tūw shura ka kè Kariba n'a ka jama kan. Han! A ma jya; fan bèe duurula. Doso kun ko-low bè cè fèrèn cogo min, a bè fèrèn ten. Maaw bè jogin, dāw bè to. Nka kelen kèra wuluw la, u ye kènè bla k'u ka yàrù magèn. Taa kèra ka Hasidimasa ka nin yàrù nyà to dèrèsi!

I k'a dān, doso dū de bālen flè nin ye kù fè ka Kariba kèrè fo. Mashiba dan don; kàtaw masama tuma yèrè. A kirinkarannen tora, a ma sa. Waati tèmènen, a y'i nyè yèlè; ka Bwatu wele.

- N'teri Bwatu... An cè ye bi ye... Yan t'i ka so ye, Bwatu. Taa wula kùnù, o de y'i ka so ye. Kungo waraw man jugu. Fèn jugu tè tèmè so maa dun waraw kan. Kana wula kèlè, so kèlè. N'teri Bwatu, dugu jèra ka ban o! A y'a nyè ko, k'a nyè matigè, k'a dusu ko... A' ye n' joli bānnen in k'o ji ye...

N'teri Bwatu, n'an kumpa kèr'a' la, a' ye joli dāonin toni nyè ji ye; n'a' miiri kèr'an na, a' y'a' dusu tan kan lamèn... N'teri Bwatu, ni nyè shi ma dan, jiginè tè fa... K'an ... K'an bèn... N'teri... Bwatu!...

Cèba y'i nyè tugu. Jama dusu furufurula. Laami-nè. Bwatu y'i bolo shu joli la, k'a nyè da mun nink'a jòsh' disila, ka dū jòsh'a ka marama fènw na. Kariba jè nywanw n'a jigiw bèe y'o nywan kè. Fèn o fèn y'o kè, o bèe hakili nàorùla, k'u dusu min i ko nègè minnen. O kèra laada ye. Kèlè den fèn o fèn mana bin, u b'o joli mun u fari la, u bè jo ka t'a fè.

\*  
\* \* \*

Bwatu y'i labèn wula kùnù sigi fè, ani jè nywan dāw, ni Kariba den kè n'a muso. Taw tora so. Bèe n'i jū yàrù, wula kùnù maaw ni so taw. Fèn o fèn ye Hasidimasa ka cyènni fèn ye wula kùnù, Bwatu n'a ka jè bolo y'a ba bin u kùnù. Wula kùnùna kèra bunbunuj gonin ye Hasidimasa kùrù. A dan karila. A tū tora so kalaw ye; gintan ni kataw b'a tan ni fla la yen fana. Mònè bā kulu b'a la ka jiidi, ka kwa. Maa yilanyilannen min mana kaari shu dū joli

mun a yàrè la, o y'ò kèlon ye nana ye. Wulu min mana jogin wulu taw fè, o lé yèlòma ka fara fa so jama kan.

Min bée kamalila. Bée y'i labèn fèlè fè ka bèn don fùlen ma. Bèn kèra kari don kan, kaari shu Kariba lahùroma na.

Waati fùlen na, tabale sabara, ka saba, a fura damma a ma saba min kè. Buru juguba fyèra. Póyi! Nègè sèngèrè kènè!... Dàn kuranin dān duman, n'i ni jama jèra k'a dān; n'i y'a dān k'a sin fa so jama ma, i bè lahara kùlān ji min... Ko maa man farin, jigi de ka farin. Ka jama fara-faralen to, u yè foy bà. Hal'u tē se ka mūnè bā shè fan ci; nka n'u jèra, u bè kulu nyun. Jaa jè ye kilisi ye, fèn t'a bā jya la!... Gesèbā falentan, o dabaa dun ye jūn ye jama kulu kù?!...

Cè farinw ye cènin tlon kùnyū sènsèn; k'a dunnunba cun; k'a kèrèmè; k'a tige dègè shi; k'a kè habababaw!... I ko san kùlo bée walakira ka warawara, cogo min kisè ni tasuma ni sisi ni gūngū durubatalen. Kunkan kù sumana. Tè dugara. Kaba kolo donna gala la mūnimāni sisi fè. Wāyū kan wulila. Jama bè girin. Jama ye mūnè bā dānkili shu a la. Hasidimasa ka faṇa jalan nyūnyūna. Jūn nāgūlenw, kūnātūw, nyanibeatūw y'a ka jya goya faṇa flen kolon ci, k'a daa kolon ci!... K'a n'a mantonw basa

kili cè ka n'u jū fèrè la yogosa!... Jama bée la-jèlon kèlon bè k'u lamini.

\*  
\* \*

Kuma sigira; kèlè tigi Dwatu y'i kan to jama ma:

-- Mūnè bā jama, a' ni ce! A' ni kaari! A' ni janjo! Ko don ka jan, a sebali tē. An y'an da de, da de m'a nyè; ka munyu, munyu m'a nyè; ka hami, ka makasi, nin si ma foy kelen nyè; an munyuna ka laban k'an zè siri ka don min kūnū, an y'ò don kènè kan bi. Mōgūw nyuman na, n'i nyinèn'i ju jū kà, i laban ko b'i kamana gwai. N y'a dān a' hakili bālen tē kuma tlālen min sēnèn'an tlō kūnū Hasidimasa fè, a sigi don faṇa na. A ye mun fū?

"Ne bè se ka sig'a' ka Faṇa na, baasi tē y'a la; dan kari tē y'a la." A ko tun: "H ye jama kè n buran ye, gasi shi tē s'a ma, tūorè shi tē s'a ma fo hèerè ni ba den. Ohè! N ye jama kè n buran ye, k'a fana sama ni jinè na."

-- N'i ko i cè ka nyi shu fè, dugu mana jè, i na ye. Dwatu kan don hali bi. Hasidimasa ye lahidu ta, nk'a ka faṇa fura damma, an ma ntūn sūrū fana ye, sango sama ni jinè sogo... An yèrè kèr'a fè

fana ye.

- Cyèn! O ye dà kan ye. Laaw b'a zana da: " Ko maa min y'i kali ko i b'i buran fana sama na, i ka sin ka talon sira kwama na, ka wuli ni nùnsi ye, o buran bè tig'a la cùbi."

Bwatu tèmèna ni kùrù fè ye.

- Ayiwa, lahidu tara ka sama ni jinè min kè k'an fana, olu flè kènè kan. An bè n'u boso, bèe jèma ko don. An bèe ka jè ka Hasidimasa kiiri. Dan natigè caman tè Hasidimasa n'a ka ntala sèrè kiirili la. Kiiribaa ye fa so jama de ye. Seerew ye Hasidimasa mago nyè fènw bée lajèlen ye. O tèmè. nen kù, min fèn o fèn bònèn'a ni na, ka/kun jah o jan kan: i tora mènè bù kèlè de la wa? I ni tora nyani ni lajaba de la wa? I satu kèra dusu kasi de ye wa? Dòsè ni kùli de y'a to i ma se k'i yèrè fura kè, n'i ye jwèn to wa? Nin bèe lajèlen taasi bè kènè in kan an cè la. Olu taasi de ye kiiri sariya tigèla ye. N'u taasi y'a bla yàrà o yàrà, o y'a latigèlen ye. Ayiwa, jama, kuma b'a' bolo.

Hasidimasa nyininkara kiiri sen tigi fàlù fè; o ye nana muso dà ye, ko Jèmuso, ni jama y'a sugan di.

Jèmuso: - Hasidimasa, i ye ko mayèlèma dabali siri ka faña ta, k'i sigi jama nin kan, mun na i y'a nyini ka faña ta?

Hasidimasa: - Batara muso nyètanti nògùlen k'a fà a bè kiiri bà no masakètò la! E, fali ye di dun dèrè! Aw b'a fà ko a' bè no kiiri! Aw faantan nyè fara jè nògùlenw! Ne y'aw ka maa kiirita ye? An n'a' bèe kan tigè yan, faantan den ninun!

Hasidimasa bè doli ka maw baron ni nègè gènyè min ye, Jèmuso y'o d'a kun, ka pèrèn a kun na. A ka kafa da jira; a kuma shi cèra. A nyè kili coronnen basammen tor'a kun, i ko bolo kurun.

Jèmuso: - I ye faña ta fa so jama twa la mun na?!

Hasidimasa: - N y'a ta n ka nafa kùsùn, n ka nyè suma ni hèerè ni daamu.

Jèmuso: - Hali ni jama bèe ta bè cyèn, hali ni fa so jama bè halaki, sango e ka fa ka walankanta?

Hasidimasa: - E, n'i y'a mèn jwèn ka di, n ko i yèrè de b'a la; ni dà ka ba ma faa, dà ka na bè jya cogo di? Ne tè fèn wèrè dàn, ne ko n ka hèerè dèrèn de.

Jèmuso: - Ayiwa, an y'a mèn. Ina fa ka walankanta i ka hèerè la bi. O tèmènen kù, e Hasidimasa, i ye lahidu ta ko baasi tè bù mara in kùrù, tàorù tè y'a la, sango nyangata. I ye lahidu ta tun ko foy tè bù mara in kùrù hèerè ni ba den kù. E Hasidimasa, yal'i jwèn'a la ko i ma nyuman shi kè bènè kisè blen kù wa?



Hasidimasa: - An ka kelon fù k'ò bà a la: Ne ma lahidu ta maa shi yo, n ye lahidu ta n yèrè do yo, sabu, lahidu tè ne fè juru yo; jyèn ye mun ye mu-salaha kù? N y'a fù, n m'a fù, nin bée ye hòròn kan ye. Kàrù wèrè tè lahidu la ne fè nin kù. A flanan, dunduguma faña, wajibi, a bè boli faantan jama de kù kan. Ni ne ye faña boli jama kù kan, k'a nyani, k'a bònè, o y'a danma na ko wèrè ye wa? O ye jyèn laada ye, o t'a danma tòorù ye. Ni jama ta cyènna, ka bònè kisè blen si bée ye, a ye bònè ko de kò mènè, nàntè n'i y'i mada k'i munyu, k'i munyukumènyèkè, faama k'a sen tintin i kan kan, n'i y'o bée kun, a ka tàcrà tè s'i ma o. I bè to sutura la. A sabanan, ni faña taar'a nyè ma, ni faama sago n'a dunn latigèra, è, hèerè bè tèm'o kan !... O fana ye fa so jama ka hèerè de ye. O tuma, a' kan'a fù hèerè ma kò. Hèerè kèra, fo hèerèba! Faama ka hèerè, a ka daamu n'a ka nyè suma, a fù fa so jama ka hèerè bè tèm'o kan?!... Hal'a ka dan a tógù duman min b'u kan. Tle blen mana taamana kun tègè tobi, è. o ye baasi ye de; fèn min ka hèerè yèrè b'o la, sabu, ni tle yeehen tè, a tè sira ye.

Jèmuso: - Ayiwa, Hasidimasa, dalu jumèn na, i y'i ka fèn mayèlèmaw bia jama na, k'u ka sùrù don bógù la, k'u kùrù, k'u bònè u ri na, ka nyangata

sugu bée bin u kan?

Hasidimasa: - Aa! N'a y'a sùrù cyènni do kèra fo ka t'a so nyangata ma, ne nà tè, sabu, n ma bà nin bée kala ma. O tuma, o/cyènni kèlaw ka ko yo.

Jèmuso: - O markè, aw minun ye Hasidimasa ka mara sinsinw yo, a' bè nyininka. Dalu jumèn na, a' ye nyangata si bée da jama kan?

Hasidimasa ka se tigiw: - Aa! Wa!... Anw tè... E... E dà wèrè don min mana fù, an k'ò kè wa. Makè do y'an bla ko bée la, n'an y'a kè. Anw bè so ka faña sùsù cogo di?...

Jèmuso: - O tuma, aw tè faña dà ye fyow-fyow? Faña taja, a markutu, a jèmu, a daamu, aw don tè nin si la?...

Hasidimasa ka se tigiw: - Ayiwa, an nin bè taja ni daamu na, nk'an sen tè a jèmu n'a markutu la ten.

Jèmuso: - Aw paniya faamuna ko sèbè. Ni jamana bè oi, a ka ci bógùbógù, n'a bè halaki, a na fèrè halaki ma fasay, sango aw ka hìorè ka jiidi, foy tógù kana d'a' kun. O y'aw ta in ye.

Jèmuso ye Hasidimasa musow nyininka. U maa mugan don. Kab'u sigi tuma, u nyènè sisilen, nk'u ma siran.

Jèmuso: - Ayiwa, Hasidimasa musow, a da ser'a ma.

Kabini Jèmuso k'a fù u ma "musow", caman nyè ji sira jigina, ka da u kùndò ko kan...

Hasidimasa "musow": - Anw tèt Hasidimasa musow ye, babi, a m'an dòn musow ye; an fana m'a dòn cè ye. Anw fèn o fèn min flè, an bée dira Hasidimasa ma k'an to san tan ni fla la. K'a ta o don, fo bi, anw ma Hasidimasa dòn cè ye; w'an ma cè ye an fura danma. Hasidimasa y'an sama ka an balimaw kùrù, ka musoya kumaniya an ma, ko èlè makè don, cè gwanan-ya ye daraja tñè ye. A y'an cè k'an sogolon, sango dù kana bù a mankutu la.

Jèmuso: - Ayiwa, o kuma cyèn n'a nkalon na bañe o. Aw "npogo tigiw", a' tui bè Hasidimasa ka maaya kùndò, a' balolen bè a nyè ma, a' bè hècrè ni daamu na, a' masirilen don ni jyèn masiri bée ye, yal'a' m'a dòn nin bée lajèlen de ye faantanw joli n'u tula ji ye wa?

Npogo tigiw: - An y'a dòn! Nk'an sema ko tèt. Anw bè karaba Hasidimasa fè ka masiri ninun bée don an na, Hasidimasa nyè daamu n'a dusu kanu kù-sòn. Maa dù b'i ka dafe masiri cè nyè bée lajèlen na, i t'a kè dafe yèrè dupò kar ma. I b'a k'i yèrè mankutu n'i ka daraja n'i ni dupò de kan ma. Anw ta in de y'o ye. Wa so t'an ye ka muruti, hal'a tèt kun an na ka bù da fè ni faama ka bùli sen fè tèt, n'a yamaruyara.

Taasiw: Cyèn! Npogo tigiw ma nkalon fù. U ni Hasidimasa ka fara pew, ka tugu jama na.

Jèmuso: - Hasidimasa, i ka faña waati, i tun bè fininkolo tòmònw, ani wununkun yaalalaw minè ka don kaso la, ko sonw ni palonpalon maaw ni fugariw don. I tùn bè fatàw minè ka don kaso la, ko kènyè/<sup>kew</sup> don. Yal'i jùr'a la, nafa fèn jan o' jan, n'i ni ka sèrè bùr'a nun ma, ko nin bée lajèlen ye fèn sor-yènenw ye wa?

Hasidimasa: - Oo! A' b'a fè ka he ka faña cyèn ka segin ka n ka nafolo minè. O tèt nyè; ne tèt jèn n'o ye.

Jama ko seerew ka nyininka. Faama nà fè baganw n'a nafalanw kèra score ye. U y'a bù da fè kelen-kelen:

Baganw: - Kaari! Anw sokèw, anw falibaw, anw misibaw, anw saga múnèw, anw...., Hasidi m'anw wo-lo; a fura danma a ma bin nyini ka bla anw kùrù; a ma ji d'an ma; a m'an fura kè don kelen. Anw tèt maa si dòn ladonbaa ye, fura kèbaa ye, baara denw kù. A ka baganw t'an ye. A mago si t'an na, k'i sago bù an na kù. An tèt foy y'a fè sago fèn kù.

Nafalanw: - Anw nafalanw jan o jan, Hasidi t'anw bùgù bù yùrù dòn. A t'an dila cogo dòn. An bùra fan min ka s'a fè yan, a t'o dòn. Numuw, kulaw, garankèw, gese dalaw, kalali kèlaw, bolo la

baara kèla jan o jan, sòbè kèlax, olu de y'anw dla k'an ba yèlèma, k'an ladon. An tè Hasidimasa n'an tigiya dòn.

Taasiw: - O ye lègèsè ye. Nafalan bèc ka minè Hasidimasa n'a ka yuru sèrè la.

Bolo fèn bèc lajèlen y'u bla fasay o yàrù bèc. U kunturu fin jùlen tora ten yogosa!... Jama kabara. Bèc dabali banna. Jaa-jaa Hasidimasa n'a yuru nywanw tè dà wèrè ye fèn mayèlèma kò. Hali maaya t'u la. Npogo tigi mugan y'u kan bà:

Npogo tigiw: - An ye mun fà? A' nyè tè?!... Kabako bèc tèmè maayantan kan?...

Jèmuso: - Hasidimasa, a' ka ko jèra. A' leebu flè. Wa cè ma leebu a' fè, muso ma leebu a' fè, sabu, a' t'an dà ye. Ayiwa, i n'i nywannaw tù tora mun ye sa?

Hasidimasa: - Ne Hasidimasa...

O yàrù bèc a tégò y'i can k'i jù:

"Hasidimasa": - Kaari! Kana n tégò bà i da nin kù. E de ye ne da i la? Jama de ye ne kalif'i ma. K'a ta bi la, ne n'e tè tun.

Taasiw: A ma foy fù ni cyèn tè.

Jèmuso ye Taasiw nyininka jama twa la:

Jèmuso: - Ayiwa, an y'a jigi kiirilenw n'u kun tigi ka ko ser'a dan na sa. Mun ka kan ka d'aw kan? An b'u bla u shi kaso la wa? Tèr'u bèc faa de?

O la, sow y'u kan bà; marama fènw fana y'u kan bà.

Sow: - Anw sow tè se ka jèn ni ninun ka kaso la don ye, sabu nin nyugutù fèn ninun tè bla anw kù-nà, u k'an nùrùkù. Anw sow de kèra maaw kan ma. An ma kè fèn mayèlèma kan ma. An tè jèn an n'u ka doroko.

Marama fènw fana y'u kan to:

Marama fènw: - Kaari! An tè se ka jèn n'a ye an ka nùrùkù nin nyanfèn ninun na. O mènè n'anw faa.

Jèmuso: - Aa! A dun bèc kè di sa? Ayiwa, Taasiw, a' t'an bà kamana gwan na?

Taasiw: - O man gèlèn. A' ye nyanfèn ninun fari kolo yèrè nyininka dè.

Nyanfènw fari kolo: - Eè! O sùn ka nùgùn dèrè! Anw tè nyanfènw ta ye o. Maaya de y'anw kalifa nin fèn mayèlèma ninun ma. O kù u m'anw dla; u m'anw kè tan. Anw bann'u na bi. An tè kè u taya k'èlèn.

Taasiw: A' jo don. Fari kolow, a' tè t'u taya la. A' y'u bla!

O yàrù bèc, nyanfènw fari walakara ka b'u la. U tù tora u miiriya, u taasi n'u tere ye.

Jèmuso: - Kiiri sora yàrù min sa, a nyè nyini bèc Taasiw bolo.

Taasiw: - Jama, nin tè ko gèlèn ye o. Hakili ni taasi, fèn wèrèw tè jyèn manfènw kù; lakika bannaw

don, a denw kàni. Nka min ye tere ye, o ni jyèn tè fan si fè. Tere tè yen. Maa bè siran shi dānbali fèn o fèn nyè, o ye maaw fè tere jugu ye. Wa nyama fana bè ten. Elè, tere ye lankolon mankutu dà de ye. O tuma, kiiri in nògūyara. Terema ninun tè dà wèrè ye yogorow kà. Mun na yogorow don? Sabu fènw tè, shi dānbali juguw don, ni dana juguya ni bānè kisè bken y'u mankutu ye.

Jèmuso: - O tuma, Yogoro ninun bè nyagin cogo di? An b'u tūgū da cogo di?

Taasiw: - Foy man nūgūn o ye: Nyagin/min ka kan ka da u kan, n'o dara jyèn ba kuuru kan, a bè halaki. An ka yogoro ninun tūgū kè Tere. An ye nyagininni lahawula min fū, o ye k'u lankolonya. K'u halaki kàni.

Jèmuso: - Jama, ko nyè fa n'a ba y'an bèe kàrù. Kiiri banna. An tè kuma di taasiw ma u ka kiiri sariya tigè?

Fa so jama: - O ka kè faasi!

Jèmuso: - Taasiw, kuma b'a boló.

Taasiw: - Tere! A' ye halaki!!...

O yàrà bèe, jama ye tégèrè san ji kisè suuru. U sùrùla ka jūnjūn blen yèlèn. Bèe y'i kè sew, k'i dusu tan kan lamèn. Jama kunpara kaari shuw la; u ye joli dhonin toni nyè ji ye... U tlala k'u kan bla mūnè bābaaw pasa la, ko "Mūnè bābaa".

Taasiw y'u kan to fa so jama ma:

- Fa so jama! An bè kelon fū k'a gèlòya. Ladili kan don, a ka gèlèn ko sèbè:

"Fèn bèe bè balo a ba la, nka jyèn bè balo a don na..."

\* ———

DA KLEN

Hyò

NANTAN .....	1
TOMONNA DA SIRI SAW .....	20
HASIDIMASA .....	55